

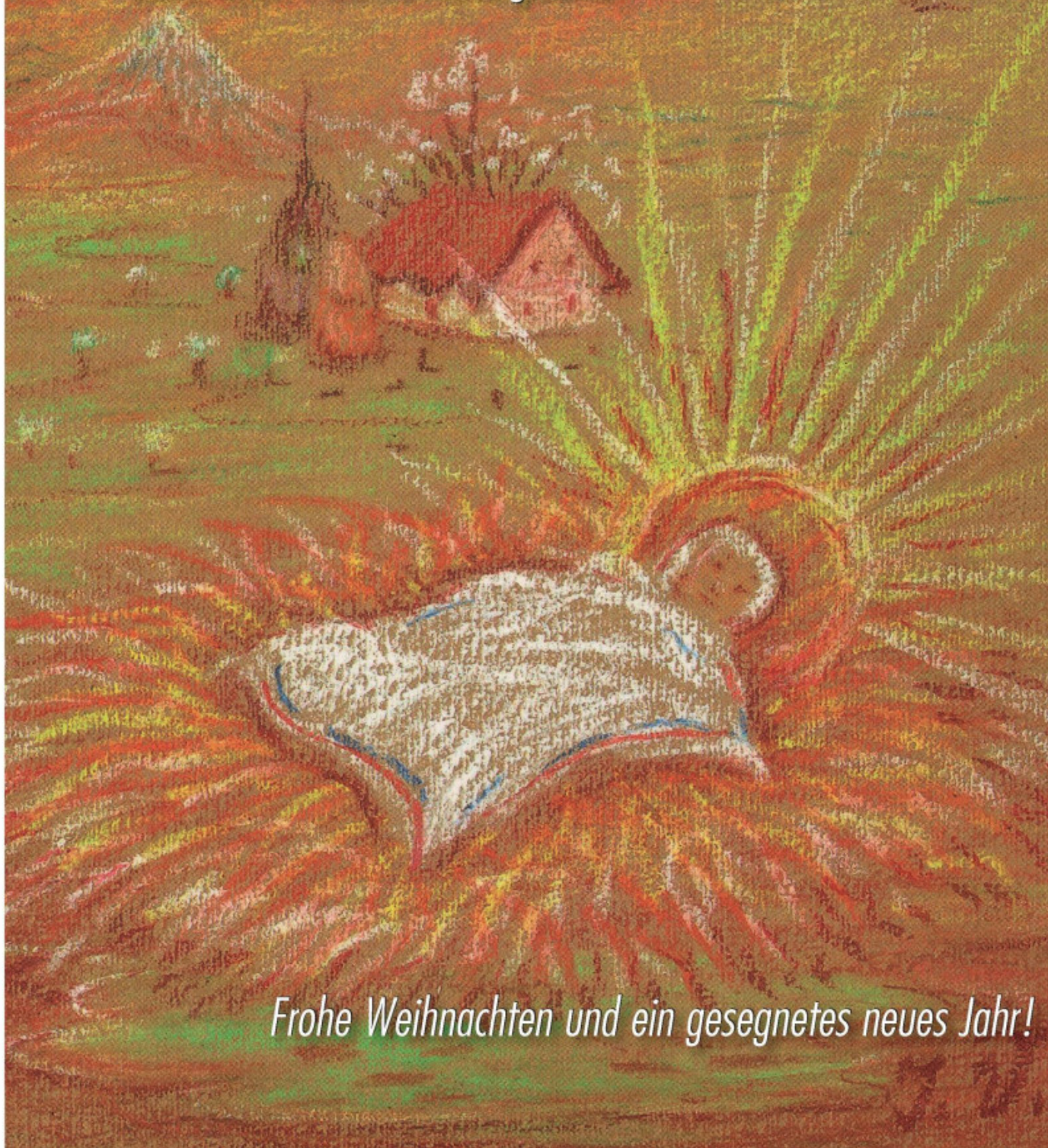
D 2384 E – 1,50€ – PROSINAC/DEZEMBER 2014 – BR./NR. 12 (350)

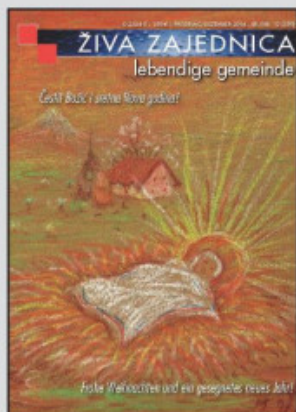
ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Čestit Božić i sretna Nova godina!

Frohe Weihnachten und ein gesegnetes neues Jahr!

Naslovnica:
Ivan Večenaj „Rodio se Isus“;
preuzeto s božićne čestitke Humanitarne zaklade za djecu Hrvatske

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Sijepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tamljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
IBAN:
DE03 7509 0300 0006 4989 73
SWIFT-BIC: GENODEF1M05

Zadnja stranica:

17. smotra crkvenih zborova:
snimio: A. Polegubić

17. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

BRUCHSAL, 15.11.2014. – ODRŽANA SMOTRA ZBOROVA HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA I ZAJEDNICA U NJEMAČKOJ

Zbor Hrvatske katoličke misije Mittelbaden

Zbor Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen

Zbor Hrvatske katoličke misije Mannheim-Mosbach

Zbor Hrvatske katoličke misije Düsseldorf

U OVOM BROJU

17. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

Darivanje
pjesmom

str.

8

INTERVJU: dr. Tomislav Markić

Produbljavati
suradnju sa
svima kojima je
na srcu hrvatsko
iseljeništvo

str.

6

FRANKFURT AM MAIN

Treći susret
hrvatskih
studenata
u Njemačkoj

str.

10

BOŽIĆ

Božićna meditacija i pjesma

14

IZ CRKVE U DOMOVINI

Molitva za put mira i napretka
domovine

5

IZ CRKVE U SVIJETU

Europa, gdje je tvoja snaga?

Papa Franjo posjetio je Europski parlament i Vijeće Europe u Strasbourgu i u dva govora prikazao „nenašminkano“ lice Europe koja je na putu gubitka i vizije i identiteta.

4

TEOLOŠKI OSVRT: dr. Nikola Vranješ

Pastoral braka i obitelji u župi –
pastoralni prioritet

12

DJEČJI KUTAK: Božićna priča
Božićno svjetlo

22

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. I. Komadina: Jahreszyklus B –
Markusevangelium

13

Izlazak na izbore je obveza kršćanina i domoljuba.

Važnost izbora za predsjednika Hrvatske

Pristupimo Isusovu euharistijskom stolu, nahranimo se na ovoj gozbi ljubavi i vratimo se svojim kućama ohrabreni i odlučniji u zauzimanju za dobrobit naše Domovine i našega naroda! Otvorimo mu svoja srca, da ih oplemeni i ispuni ljubavlju, dobrotom i praštanjem! Jer, kako zapisa naš hrvatski pjesnik Antun Gustav Matoš, iz susjednog Tovarnika, „dok je srca bit će i Kroacije“. Ali srca koje vjeruje, ljubi i nada se, srca koje moli i koje je spremno na žrtvu i obraćenje! Takvo srce su imali vukovarski branitelji! Takvo srce imali su i imaju i svi drugi istinski branitelji! Za takvo srce molimo danas ovdje u Vukovaru, kazao je dubrovački biskup Mate Uzinić u propovijedi na Memorijalnom groblju u Vukovaru, 18. studenoga, na misnom slavlju u povodu Dana sjećanja na žrtvu Vukovara, na dvadeset i treću obljetnicu pada hrvatskoga grada heroja. U Koloni sjećanja koja je i ove godine posla od Opće bolnice Vukovar do Memorijalnog groblja, putem dugim 5,5 km kojim su 1991. godine prošli Vukovarci mučki ubijeni na Ovčari, bilo je gotovo 100 tisuća ljudi, prenosi IKA. Doista to je dan, kad naviru sjećanja

i dan zahvalnosti za sve one koji i su podnijeli žrtvu za Domovinu – u Vukovaru, Škabrnji drugim njezinim dijelovima, jer bez te zahvalne žrtve ne bi bilo ni Hrvatske. Stoga, budućnost se ne može graditi bez neprestanog zahvalnog pogleda unatrag, a ljubav prema Domovini se može ponajbolje svjedočiti svakodnevnim življenjem vjerničkog i domoljubnog dostojanstva bez obzira gdje se nalazili, u Domovini ili izvandomovinstvu. Pred nama su izbori za predsjednika R. Hrvatske, koji će se održati 28. prosinca. Birači u inozemstvu mogu ostvariti biračko pravo ako zaključno do 17. prosinca, podnesu zahtjev za aktivnu registraciju ili zahtjev za prethodnu registraciju u hrvatskim diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inozemstvu. Kršćanin i domoljub ne smije dovesti u pitanje izlazak na izbore! To je njegova kršćanska i domoljubna obveza, a kome će dati glas, to treba prepustiti njegovoj sigurnoj kršćanskoj i domoljubnoj savjesnoj odluci, vodeći računa o poruci za izbore hrvatskih (nad)biskupa.

Svima čestit Božić i blagoslovljenu 2015. godinu!

Urednik

Iz delegatove Poruke

Godina B – Markovo evanđelje

Prije pedeset godina sada blaženi papa Pavao VI. prosljeđio je Konstituciju o liturgiji Drugoga vatikanskog sabora „Sacrosanctum Concilium“ Kongregaciji za bogoštovlje s nalogom da ostvari reformu liturgije sukladno odredbama iste konstitucije. Pet godina kasnije Sveta kongregacija za sakramente i bogoštovlje je po posebnom Prvosvećenikovu nalogu proglasila Red čitanja i odredila da stupi na snagu I. nedjelje došašća 30. studenoga 1969. Pročelnik Kongregacije Benno kardinal Gut odredio je da se kao prvi uzme red B nedjeljnih čitanja i I. niz prvih čitanja u obične dane kroz godinu. Određeno je da se nedjeljni blagdanski red čitanja odvija kroz tri godine (Godina A, B i C), a svagdanji kroz dvije. U opisu Reda čitanja za vrijeme došašća Kongregacija određuje za nedjelju: „Čitanja

Evanđelja imaju vlastito obilježje: odnose se na Gospodinov dolazak na svršetku vremena (1. nedjelja), na Ivana Krstitelja (2. i 3. nedjelja), i na događaje što izbliza pripraviše Gospodinovo rođenje (4. nedjelja).“ Početak ove liturgijske godine, od 1. nedjelje došašća opet je na redu Godina B i Evanđelje po Marku.

Dok se u ovom došašću pripremamo na dostojnu proslavu rođenja Gospodnjega, neka nas najstarije zapisano svjedočanstvo o životu i djelu našeg Spasitelja – Evanđelje sv. Marka – potiče da i mi svojim životom, svojim ponašanjem i djelima radosno i željno iščekujemo Kristov dolazak. Otvorimo mu širom vrata i u našim mislima i u našim srcima. Čestit Božić i blagoslovljena 2015. godina!

Vaš

vlč. Ivica Komadina, delegat

Europo, gdje je tvoja snaga?

Papa Franjo posjetio je Europski parlament i Vijeće Europe u Strasbourgu i u dva govora prikazao „nenašminkano“ lice Europe koja je na putu gubitka i vizije i identiteta.

Papa Franjo — „Papa s druge strane Atlantika“ — posjetio je Europski parlament i Vijeće Europe u Strasbourgu u utorak 25. studenoga i u dva govora prikazao „nenašminkano“ lice Europe koja je na putu gubitka i vizije i identiteta. Možda europarlamentarci to nisu očekivali, ali su Svetoga Oca više puta prekidali pljeskom, svjesni da je Papa dobronamjerno govorio istinu i Europu pozvao da se vrati svojim kršćanskim korijenima.

Dostojanstvo je ključna riječ

„Moj pohod odvija se četvrt stoljeća od posjeta Ivana Pavla II. Mnogo se od tih dana promijenilo u Europi i u cijelome svijetu.

Ne postoje više suprostavljeni blokovi koji su onda dijelili kontinent na dvoje“, započeo je svoj govor papa Franjo. Potom je istaknuo da izvan granica Europske Unije postoji svijet sve složeniji i u stalnome pokretu, globlani svijet koji je zbog toga sve manje „eurocentričan. Uz rasprostranjeniju i utjecajniju Europu prema Papinim riječima čini se da se nalazi slika Europe koja je pomalo ostarjela, Europe koja se ne osjeća protagonistom na svjetskoj pozornici. Zbog toga je Papa — kao pastir — uputio svim europskim građanima „poruku nade i ohrabrenja“. Poruka nade temelji se na povjerenju da se poteškoće mogu nadvladati, rekao je Papa, te istaknuo da ohrabruje sve da se vrate čvrstom uvjerenju otaca utemeljitelja Europske unije koji su željeli budućnost zasnovanu na sposobnosti zajedničkoga rada da bi se nadišle poteškoće i da bi se pospješio mir i zajedništvo među svim narodima kontinenta. „U središtu toga ambicionoga političkoga plana bilo je povjerenje u čovjeka, ne toliko kao građanina niti kao ekonomskoga subjekta, nego u čovjeka kao osobu koja ima transcendentno dostojanstvo.“ Upravo je te dvije zadnje riječi Papa htio posebno protu-

mačiti. „Dostojanstvo“ je ključna riječ koja je obilježila oporavak nakon rata. „Naša nedavna prošlost odlikovala se nesumnjivim stavljanjem u središte promicanja ljudskoga dostojanstva protiv mnogostrukih nasilja i diskriminacija koja nisu nedostajala ni u Europi tijekom stoljeća“, istaknuo je Sveti

sudbini; siromašni u gradovima; a vidi se i u izgubljenim očima selilaca koji su došli u Europu u potrazi za boljom budućnošću. Tu je usamljenost još pojačala i gospodarska kriza čiji dramatični učinci su vidljivi još i danas, upozorio je Papa. Zbog svega toga građani gube povjerenje u europske institucije koje smatraju udaljenima, a propise koje pišu čak i štetnima. „S više se strana stječe opći dojam umora, ostarjelosti Europe koja je baka i nije više plodna i živa. Zbog toga se čini da su veliki ideali koji su nadahnjivali Europu izgubili moć privlačnosti“, a da su važnija institucijska birokracija.

Europa živi sebično, u bogastvu koje je često nepodnošljivo i ravnodušno prema okruženju, a posebno prema siromašnima. U središtu rasprava su gospodarska pitanja na štetu antropoloških pitanja, pa se ljudsko biće svodi na jednostavnu „kariku u lancu“, na nekoga koga se treba koristiti, a kada čovjek više nije funkcionalan onda ga bez puno griznje savjesti odbacuje — kao što je to slučaj kod oboljelih, smrtno bolesnih, napuštenih staraca ili djece koju se ubije i prije nego se rode.

Europa je pomiješala „ciljeve i sredstva“, pa je upala u „kulturu odbacivanja“ i „pretjeranog konzumizma“, upozorio je Papa i pozvao Europu da počne voditi računa i da počne brinuti o „krhkosti osoba i naroda“, jer brinuti o njima znači „čuvati sjećanje i nadu.“

A mogućnost povratka nade budućnost, posebno mladima, Papa je objasnio preko slike „Atenske škole“ koju je naslikao Raffaello i koja se nalazi u Vatikanu. U središtu te slike Platon su i Aristotel: „Prvi prstom pokazuje prema gore, prema svijetu ideja, možemo reći prema nebu; drugi ruku pruža prema naprijed, prema onome tko gleda, prema zemlji, konkret-

Nastavak na str. 19

Slika preuzeta s IKA

Papa Franjo u Vijeću Europe 25. studenoga 2014.

Otac i podsjetio na važnost ljudskih prava koja su postignuta zahvaljujući mnogim patnjama i žrtvama, a temelje se na europskoj bogatoj baštini, kojoj pripada i kršćanstvo. U tom je kontekstu otvoreno poručio da se danas i dalje mora insistirati na poštivanju dostojanstva ljudske osobe jer je i previše prilika u kojima se „s ljudskim bićima postupa kao da su predmeti čije shvaćanje, izgled i korisnost mogu programirati, a koja se može odbaciti kada više ne služe jer su postali slabi, bolesni ili stari.“ „Promicati dostojanstvo osobe znači priznati da ona posjeduje neotuđiva prava koja joj nitko ne može svojevrijedno oduzeti, a još manje u prilog ekonomskih interesa.“ Istodobno je Papa upozorio i na pogrešno shvaćanje ljudskih prava, na poimanje koje je sve šire i individualističko, a više ne govori o dužnostima koje su s pravima komplementarne i ne vodi računa o općem dobru. Kada se govori o transcendentnom dostojanstvu čovjeka onda se treba prisjetiti da je čovjek biće odnosa, a među bolestima koje su „najraširenije u Europi“ Papa je uočio „usamljenost, upravo onoga tko je lišen veza.“ Na prvome su mjestu to starci, koji su često prepušteni svojoj

IZ CRKVE U DOMOVINI

Molitva za put mira i napretka domovine

Ima u našem pristupu našoj nacionalnoj prošlosti, uključujući i ono što se događalo ovdje u Vukovaru, previše mlakosti, neodlučnosti u onom reći istinu bez obzira na sve. Istina ne može i ne smije biti prešućena, poručio je biskup Uzinić u homiliji.

O Danu sjećanja na žrtve Vukovara Đakovačko-osječka nadbiskupija organizirala je nadbiskupijsko spomen-hodočašće te se tako pridružila brojnim hodočasnicima iz svih krajeva Hrvatske i inozemstva koji su se došli pokloniti žrtvi Vukovara. U Koloni sjećanja

koja je i ove godine pošla od Opće bolnice Vukovar do Memorijalnog groblja, putem dugim 5,5 km kojim su 1991. godine prošli Vukovarci mučki ubijeni na Ovčari, bilo je gotovo 100 tisuća ljudi. U tišini su molili do Memorijalnog groblja, gdje je molitvu kod središnjeg križa predvodio đakovačko-osječki nadbiskup metropolit mons. Đuro Hranić koji je između ostalog rekao: „O 23. obljetnici stradanja ovo-

ga grada, naša se duša obnavlja vjerom, jer znamo da nam život i smrt sjaje u uskrsnuću Spasitelja našega, Isusa Krista. Molimo za pokoj svih koji ovdje počinjavaju, za pokoj svih umorenih i poginulih te za put mira i napretka naše domovine Hrvatske.“ Misu zadušnicu predvodio dubrovački biskup Mate Uzinić u koncelecijaciji nadbiskupa domaćina Đure Hranića i umirovljenoga nadbiskupa Marina Srakića, banjolučkog biskupa i predsjednika BK BiH Franje Komarice, vojnog Ordinarija u RH Jurja Jezerinca, srijemskoga biskupa Đure Gašparovića, sisačkoga biskupa Vlade Košića, križevačkoga vladike Nikole Kekića, bjelovarsko-križevačkog biskupa Vjekoslava Huzjaka, zagrebačkih pomoćnih biskupa Valentina Pozaića i Mije Gorskoga, generalnog tajnika HBK Enca Rodinisa i tajnika Fabijana Svaline, provincijalnog ministra Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba fra Ilije Vrdoljaka, generalnog vikara Đakovačko-osječke nadbiskupije mons. Ivana Čurića te brojnih svećenika.

Bez ikakvoga povoda likvidirani

Biskup Uzinić je poručio da treba jasno ustrajavati na tome da se ne izjednačava žrtva i agresor, ali i da se osudi svaki zločin bez obzira tko ga je počinio i kazne oni koji su

Na katoličkom groblju u Banjoj Luci u srijedu 19. studenoga slavljenjem koncelebrirane mise i obredom crkvenoga ukopa pokopani su posmrtni ostaci nekadašnjega župnika župe Drvar – Bosanski Petrovac Waldemara Maximilijana Nestora i još 14 nevinih žrtava njegove teško nastradale žu-

pe. Oni su se kao hodočasnici u nedjelju 27. srpnja 1941. vraćali iz svetišta sv. Ane kod Knina u svoju župu jutarnjim vlakom, koji su „odmetnici“ – ustanici zaustavili u željezničkoj postaji Vaganj. Bez ikakvoga povoda i razloga, bez suda i presude izvedeni su iz vlaka, odvedeni i bačeni par kilometara prema Trubar, ondje likvidirani i bačeni u jamu Golubnjača. Misu i sprovodne obrede predvodio je banjolučki biskup Franjo Komarica.

STYVA: IKA

O Danu sjećanja na žrtve Vukovara Đakovačko-osječka nadbiskupija organizirala je nadbiskupijsko spomen-hodočašće

ga počinili, a ne etiketiraju branitelji koji su časno i pošteno svoj život stavili na branik domovine. Na kraju misnog slavlja, u ime svih vjernika grada Vukovara, riječi zahvale izrekao je domaći župnik fra Ivica Jagodić.

Obilježavanje 23. obljetnice stradanja u Domovinskom ratu u Škabrnji održano je u utorak 18. studenoga. Misu za mučki ubijene Škabrnjane i sve stradale u Domovinskom ratu u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Škabrnji predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Dan uoči uz pobožnost krunice zapaljeni su lampioni u škabrnijskom predjelu Ambar gdje je agresor 1991. masakrirao 44 civila, uglavnom starije životne dobi.

U Saborskom, jednom od najznačajnijih simbola Domovinskog rata i ratnih stradanja dostojanstveno je obilježena tužna obljetnica 23 godine od pada tog mjesta. Misu je predvodio gospičko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović. Kata Sertić je pročitala imena 26 ubijenih branitelja i 25 civila, ukupno 51 žrtve.

Sjednica Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog pod predsjedanjem mons. Vlade Košića, sisačkog biskupa i predsjednika Vijeća, održana je u prostorijama Biskupijskog ordinarijata u Sisku. Biskup Košić je istaknuo je višekratne susrete s novim metropolitom SPC zagrebačko-ljubljanskim dr. Porfirijem Perićem u Zagrebu i u Sisku, te o susretu s muftijom dr. Azizom Hasanovićem i opredijeljenosti da se nastavi putem dijaloga i suradnje religija u Republici Hrvatskoj.

Kardinal Josip Bozanić s pomoćnim biskupima zagrebačkim primio je stopostotne Hrvatske ratne vojne invalide koji više od mjesec dana prosvjeduju ispred zgrade Ministarstva branitelja u Zagrebu, tražeći da se vrati dignitet i dostojanstvo Domovinskom ratu i hrvatskim braniteljima.

Umro je hrvatski franjevac, komunistolog, sveučilišni nastavnik i znanstvenik dr. fra Mirko Juraj Mataušić koji je pokopan 19. studenoga u franjevačku grobnicu na Mirogoju u Zagrebu.

A.O.

RAZGOVOR S RAVNATELJEM DUŠOBRIŽNIŠTVA ZA HRVATE U INOZEMSTVU DR. TOMISLAVOM MARKIĆEM

Produbljivati suradnju sa svima kojima je na srcu hrvatsko iseljenništvo

Dr. vlč. Tomislav Markić svećenik je Zagrebačke nadbiskupije, koji je zaređen 1995. godine. Do preuzimanja službe ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, a tijekom svoga svećeništva, vršio je različite službe u Zagrebačkoj nadbiskupiji, između ostalog bio je nadbiskupski tajnik, generalni tajnik pripremno razdoblja Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, biskupski vikar za trajnu formaciju svećenika, za formaciju trajnih đakona i za laike, ravnatelj Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu i župnik Župe Blažene Djevice Marije – Kraljice mira u Zagrebu. Tijekom osam godina teoloških studija, dodiplomskog i postdiplomskog, živio je u Beču te na taj način stekao i iskustvo življenja u iseljeništvu. Rado je dolazio i u Hrvatsku katoličku misiju Am Hof u Beču, gdje je kao svećenik znao i pastoralno pomagati, osobito u ispovijedanju Hrvata katolika prije Božića i Uskrsa.

Dugotrajna briga Crkve za hrvatsko iseljenništvo

Živa zajednica: Ravnatelju dr. Markiću, koja je zapravo uloga ravnatelja i kako je ta služba ustrojena?

Dr. Tomislav Markić: Briga naše Crkve za hrvatsko iseljenništvo stara je koliko i samo iseljenništvo te ona traje više od stotinu godina. Međutim, službeno organizirana pastoralna skrb za naše iseljenike na razini opće Crkve započinje s imenovanjem svećenika Vladimira Vincea prvim ravnateljem Hrvatske inozemne pastve. Nakon njegove pogibije u zrakoplovnoj nesreći u ožujku 1968. nakon samo dvadesetak mjeseci vršenja te službe, hrvatski biskupi za tu službu predlažu, a Kongregacija za biskupe 1969. uz njegov pristanak imenuje zagrebačkog svećenika Vladimira Stankovića novim ravnateljem Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. On tu službu s velikim marom i žarom vrši trideset godina, a krajem prošlog stoljeća Hrvatska inozemna pastva doseže svoju organizacijsku kulminaciju sa

192 hrvatske katoličke župe i misije po cijelom svijetu u kojima je djelovalo 252 svećenika.

Nakon prelata Stankovića tu su službu vršili svećenici dr. Pero Aračić iz Đakova, mr. Pero Ivan Grgić iz Banja Luke, don Ante Kutleša iz Mostara i fra Josip Bebić iz splitske Franjevačke provincije. Svi oni su, svatko

mjesnih Crkvi obzirom na dušobrižništvo stranaca.

Služba je ustrojena tako da se ravnatelj imenuje na pet godina naizmjenice iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U svom djelovanju ravnatelj je odgovoran dvjema biskupskim konferencijama (Hrvatskoj biskupskoj konferenciji – HBK i Biskupskoj konferenciji Bosne i Hercegovine BK BiH), a posebno predsjedniku Vijeća HBK i BK BiH za Hrvatsku inozemnu pastvu mons. Peri Sudaru. Služba uključuje koordinaciju djelovanja 180 hrvatskih katoličkih župa, misija i zajednica diljem svijeta, njihovu povezanost s našom domovinskom Crkvom, kao i povezanost s mjesnim Crkvama u kojima hrvatske župe, misije i zajednice djeluju.

„Vjerujem kako naši Hrvati u inozemstvu osjećaju da u našim hrvatskim katoličkim misijama, župama i zajednicama diljem svijeta pronalaze komadić doma i mjesto gdje se osjećaju prihvaćenim i shvaćenim na jedan poseban način. U tom smislu dušobrižništvo za Hrvate u inozemstvu vidim kao most koji povezuje mjesta koja su naši iseljenici odabrali za svoj život s našom Domovinom i zavičajem, jezikom i kulturom iz koje dolaze ili potječu.“

na svoj način, doprinijeli daljnjem razvoju Hrvatske inozemne pastve, koja se u novim vremenima suočava s novima izazovima, među kojima je svakako i reorganizacija struktura

Žz: Službu ravnatelja preuzeli ste početkom rujna ove godine. Dakle, prije kratkog vremena. Ipak, kako gledate na to važno područje dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu?

Dr. Tomislav Markić: Na ovo područje gledam kao na jednu važnu

poveznicu između naših ljudi u inozemstvu i naše Domovine. Vjerujem kako naši Hrvati u inozemstvu osjećaju isto: da u našim hrvatskim katoličkim misijama, župama i zajednicama diljem svijeta pronalaze komadić doma i mjesto gdje se osjećaju prihvaćenim i shvaćenim na jedan poseban način. U tom smislu dušobrižništvo za Hrvate u inozemstvu vidim kao most koji povezuje mjesta koja su naši iseljenici odabrali za svoj život s našom Domovinom i zavičajem, jezikom i kulturom iz koje dolaze ili potječu.

Naravno, primarna je zadaća naših misija, župa i zajednica biti i onaj most koji povezuje našu životnu svakodnevicu s Evanđeljem i vjerom. No, kako se Evanđelje utjelovljuje u pojedinoj kulturi, jeziku i narodu, neprocjenjiva je uloga i zadaća upravo misija i župa koje djeluju na materinskom jeziku.

„Prioritet nam zadaje Crkva“

Žz: U kojem će pravcu ići Vaše djelovanje? Čemu ćete dati prioritet?

Dr. Tomislav Markić: Prioritet nam zadaje Crkva. To je nova evangelizacija i nastojanje utjeloviti Kristovu poruku u situaciju svakog pojedinog čovjeka. Situacija naših iseljenika osobito je složena, obzirom na izazove s kojima se susreću u svojim životnim situacijama. No, Crkva želi svima ponuditi duhovni „krov nad dušom“ i kako u svojoj novoj Poruci za Svjetski dan selilaca ističe papa Franjo, „Crkva širi svoje ruke da zagrlji sve narode, bez razlike i bez granica i da navijesti svima da je Bog ljubav“. Crkva svima želi biti majka te u svijetu širiti kulturu prihvaćanja i solidarnosti, kulturu susreta i dijaloga.

Nadam se kako će u tom smjeru ići svo djelovanje naše Crkve pa i Ravnateljstva za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu.

Žz: Na koji način danas riješiti sve istaknutiji problem visoke starosne dobi naših svećenika i drugih pastoralnih djelatnika i njihova zamjetnog nedostatka u hrvatskim misijama, župama i zajednicama u svijetu, kad se i domovinska Crkva suočava s istim problemima?

Dr. Tomislav Markić: Mi smo ljudi skloni „rješavati“ probleme tako kao da sve možemo postići svojim zala-

ganjem i nastojanjem. U Crkvi nam je potrebno i drugačije, teološko gledanje na stvarnost pa nam se valja pitati i u molitvi pronicati što je volja Božja, koji su znakovi ovog vremena, kojim putem Bog vodi svoju Crkvu u budućnost. Imamo pouzdanja da nas Bog neće napustiti i da će nam dati sve što nam je potrebno pa tako i dovoljan broj svećenika i drugih pastoralnih djelatnika kako u Domovini tako i u dijaspori.

Raduje nas svako svećeničko i redovničko zvanje i na njemu smo Bogu zahvalni. Mene osobno posebno raduju duhovna zvanja koja su nastala među našim iseljenicima, a tijekom svog svećeničkog služenja susreo sam i upoznao više takvih zvanja. Možda bi bilo dobro predstaviti ih i u Vašem časopisu te na taj način možda u nekoga posijati klicu novog poziva.

Žz: U hrvatskom izvandomovinstvu je polako na izmaku prvi naraštaj, stasao je drugi i treći, a sad nakon ulaska Hrvatske u EU javlja se novi val

„Bojim se da domovinske društvene strukture ne samo da ne čine dovoljno na tom planu zaustavljanja novog vala iseljavanja, već ga na neki, meni neshvatljiv način, gotovo i potiču. Ne prođe dan, a da u našem dnevnom tisku ne osvane neki članak o 'bajnom' životu koji čeka one koji odluče iseliti u inozemstvo. Kao da je nekome jako stalo da se mladi i obrazovani ljudi iseljavaju iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.“

hrvatske migracije. Kako se učinkovito nositi s tom stvarnošću, kad ni predstavnici Crkve i društva u zemljama useljenja nisu računali da će zajednice drugih materinskih jezika tako dugo opstati, a na žalost, ne vidi se da domovinske političke strukture nešto čine da se zastavi novi val iseljavanja?

Dr. Tomislav Markić: Bojim se da domovinske društvene strukture ne samo da ne čine dovoljno na tom planu zaustavljanja novog vala iseljavanja, već ga na neki, meni neshvatljiv način, gotovo i potiču. Ne prođe dan, a da u našem dnevnom tisku ne osvane neki članak o „bajnom“ životu koji čeka one koji odluče iseliti u inozemstvo. Kao da je nekome jako stalo da se mladi i obrazovani ljudi iseljavaju iz

Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Poznati su mi razmjeri gospodarske krize koja je pogodila našu Domovinu, ali stječe se krivi dojam da su prilike u inozemstvu odlične i idlične te da svi – od poslodavaca do političara – raširenih ruku čekaju nove useljenike. To su mi u razgovoru potvrdili i mnogi naši dušobrižnici kojima se novopridošli obraćaju za pomoć, jer nije sve onako kako su očekivali i kako im je u našim medijima bilo predstavljeno.

Posebno je zanimljivo pitanje o očekivanjima predstavnika Crkve i društva u zemljama useljenja. Tu doživljavamo različite pristupe: od nastojanja potpune asimilacije preko integracije i inkluzije sve do doživljavanja zajednica drugih materinskih jezika kao stranih tijela koje i ne treba nastojati uključiti u društveni život, već ih prepustiti getoizaciji i izolaciji. Vjerujem i nadam se kako mjesne crkvene strukture imaju više mudrosti i Božjega Duha od drugih u prosuđivanju i vrednovanju ove stvarnosti.

Svojim identitetom u mjesno društvo

Žz: Posljednjih godina sve se više, poglavito u Njemačkoj, govori o integraciji. Kako se učinkovito može ostvariti integracija, a da se pritom ne uđe u zamku asimilacije?

Dr. Tomislav Markić: Na ovo bi pitanje mnogo bolji odgovor mogli dati naši dušobrižnici i naši sunarodnjaci koji se na terenu svakodneвно susreću s ovim izazovom. Njegovanje vlastitog identiteta s jedne strane i uključivanje u mjesno društvo s druge strane dva su pola između kojih se događa život naših ljudi u inozemstvu. Najvažnija „katolička riječ“ jest veznik „i“ pa stoga važnost treba dati i jednom i drugom.

Žz: U Njemačkoj, a vjerujem i u svijetu, sve je uspješniji na raznim područjima naraštaj mladih Hrvata i Hrvata. Kako im učinkovito ponuditi pastoralne programe u hrvatskim misijama i zajednicama?

Dr. Tomislav Markić: Posebno raduje uspjeh novog naraštaja Hrvata u zemljama u koje su doselili. To samo potvrđuje važnost obrazovanja i korištenja svih mogućnosti koje nudi društvo zemlje useljenja. I ovim putem rado potičem naše mlade i njihove

Nastavak na str. 24

BRUCHSAL

Darivanje pjesmom

Na smotri je nastupilo trinaest zborova odraslih iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj.

Tradicionanana, 17. smotra crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) u Njemačkoj, na kojoj su nastupili zborovi odraslih, održana je u subotu 15. studenoga u crkvi sv. Pavla u Bruchsalu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni i Hrvatske katoličke misije Mittelbaden. Prije smotre svečano misno slavlje predvodio je voditelj HKM Mittelbaden don Ivo Nedić u zajedništvu s

jem pjevačica i pjevača, koji svojim pjevanjem obogaćuju misna slavlja u hrvatskim misijama i zajednicama diljem Njemačke. Don Ivo je u propovijedi kazao kad čovjek radosno pjeva, u njemu je sve razigrano. Vaše okupljanje na ovom misnom slavlju, na smotri i kasnije kod zajedničkog stola u dvorani, sve je to jedna lijepa molitva. Sveto pismo i Starog i Novog zavjeta je uvelike prožeto pjesmom. Pjesma nas dovodi do Boga. I sveti Augustin

ju obiteljsku, crkvenu i društvenu sredinu. Vaše zajedništvo se očituje u pjevanju, ali se i družite nakon pjevanja, što je također jako važno. Pjevanje je darivanje. Toliko pjevača i glasova, a svaki je različit i jedinstven. Gospodine, hvala ti za ove ljude koji svojim glasovima žele biti tvoji glasnici i pronositelji Radosne vijesti, kazao je don Ivo Nedić u propovijedi, koji je na poseban način zahvalio članovima zborova na njihovu odvojenom vremenu

Prije smotre svečano misno slavlje slavljeno je u crkvi sv. Pavla u Bruchsalu

delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom i osam hrvatskih redovničkih i biskupijskih svećenika, koji su uglavnom došli u pratnji svojih zborova, te uz asistenciju đakona Bernharda Eiermanna, referenta zaduženog za misije drugih materinskih jezika u Nadbiskupiji Freiburg.

Sve je na početku pozdravio don Ivo Nedić, izrazivši radost tolikim bro-

posvjedočuje kako je slušajući biblijske psalme doživio svoje obraćenje. Molitva ga je potaknula kroz pjesmu. O tome svjedoče i mnogi drugi. Drage pjevačice i pjevači, vi donosite radost, vi ste suvremeni evangelizatori. Naša euharistijska slavlja bi bez vas bila siromašnija. Kad bolje gledamo, malo je danas radosti na licima ljudi. Vjerujem da vi unosite pozitivnu energiju u svo-

za svoje misije i zajednice. Molivu vjernika uputili su članovi zborova iz više misija i zajednica. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je, uz sudjelovanje svih sudionika zborova, zbor HKM Mittelbaden (Karlsruhe-Pforzheim-Bruchsal) pod vodstvom pastoralnog referenta u toj misiji Dominika Spajića.

Prije smotre prigodnu riječ uputio je u ime domaćina HKM Mittelbaden

don Ivo Nedić koji je svima zaželio uspješan nastup. Đakon Eiermann je okupljenima prenio pozdrave novog nadbiskupa Freiburga mons. Stephana Burgera, kanonika dr. Petera Kohla, zaduženog u Nadbiskupiji Freiburg za misije drugih materinskih jezika te u svoje osobno ime. „Raduje me moja nova služba da mogu biti blizu ljudima drugih materinskih jezika i drugih kultura. To bogatstvo različitosti očituje se u našoj

Članice i članovi zborova i drugi vjernici za vrijeme misnog slavlja

Crkvi i društvu", kazao je podsjetivši kako je Nadbiskupija Freiburg, nakon Nadbiskupije Köln, druga po veličini u kojoj je 2 milijuna katolika. Od toga je 23.000 vjernika hrvatskoga jezičnog područja, koji se ukupljaju u hrvatskim misijama Mittelbaden, Mannheim, Freiburg i Singen-Villingen. Zahvalni smo za misije u našoj Nadbiskupiji koje pripadaju nama. Radosni smo da ste ovdje. Zahvalni smo vam za obogaćenje i jačanje vjere u našoj sredini, o čemu ste svjedočili i danas na ovom misnom slavlju, kazao je đakon Eiermann zaželjevši svima uspješan nastup na smotri. Gradonačelnica Bruchsalu Cornelia Petzold-Schick je izrazila radost što se smotra održava upravo u Bruchsalu te je zaželjela svima uspješan nastup na smotri. Ujedno je podsjetila kako je ovo treći put da se smotre hrvatskih zborova održavaju u Bruchsalu. Delegat vlč. Ivica Komadina je prije otvorenja smotre zahvalio domaćinima – HKM Mittelbaden, gostima te članovima svih zborova okupljenih na smotri, kao i djelatnicima Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. „Drago

Slijeva nadesno:
delegat
vlč. Komadina,
gradonačelnica
C. Petzold-Schick
i đakon Eiermann

U ime župnog vijeća prigodnu riječ uputio je Pavo Jurišić

Sindelfingen izveo je skladbe „Zlatnih krila“ (T. F. Rožić, F. Dugan) i „Ne boj se“ (V. Abramović, M. Martinjak). Svirala je s. Bernardeta Tomić – voditeljica zbora, a zborom je ravnala Beate Šoljan. Zbor HKM Mannheim-Mosbach izveo je skladbe „Zdravo budi, križu sveti“ (A. Klobučar) i „Neka svaki dan“ (A. Ostojić). Svirala je i zborom ravnala prof. Magdalena Ferenčina – voditeljica zbora. Zbor HKM

Svirala je Magdalena Ferenčina. Zborom je ravnala Ana Madunić – voditeljica zbora. Zbor HKM Mainz izveo je skladbe „Ave Maria“ (I. pl. Zajc) i „Velik je Gospod Bog“ (A. Atljija), Svirao je dr. Jozo Majdandžić. Zborom je ravnala s. Dionizija Tomas – voditeljica zbora. Zbor HKM Main-Taunus/Hochtaunus izveo je skladbe „Uzmi kruh“ (H. Villiam, J. Župić) i „Velik je Gospod Bog“ (A. Atljija). Svirao je Hrvoje Barnjak. Zborom je ravnala s. Magdalena Višić – voditeljica zbora. Zbor HKM Wiesbaden izveo je skladbe „Hvalite Gospoda“ (Schulze) i „Ave Marija“ (A. Hlandovski). Svirala je Nikolina Dedić. Zborom je ravnala s. Auksilija Milić – voditeljica zbora. Zbor HKZ Esslingen izveo je skladbe „Sva naša proljeća i cvijeća“ (M. Čagalj, Š. Marović) i „Molitva žuljnih ruku“ (Lj. S. Delmata). Zborom je ravnao Ivan Ivanković – voditelj zbora. Zbor HKM Wuppertal izveo je skladbe „Dodite sad mladenci“ (Božićna narodna iz Podravine, M. Leščan) i „Pjevati ću Gospodu svom“ (D. Brockway). Svirao je Marko Peulić – voditelj zbora, a zborom je ravnala Snježana Peulić. Zbor HKZ Stuttgart-centar izveo je skladbe „Aleluja“ (Iv 14,6, Š. Marović) i „Zdravo Tilo“ (pučka, M. Demović). Svirala je Magdalena Ferenčina, a zborom je ravnala Marija Žulj – voditeljica zbora.

Nastupi zborova popraćeni su jakim pljeskom. Spomenice su predstavnicima zborova podijelili delegat vlč. Ivica Komadina, don Ivo Nedić i đakon Bernhard Eiermann, a nekoliko je riječi kazao i predsjednik župnog vijeća Pavo Jurišić, koji je pozvao sve na okrjepu i druženje. Program je vodila pastoralna suradnica u HKM Mittelbaden Sanja Jakopić.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Sudionici su jedni druge
bodрили pljeskom

Program je vodila
Sanja Jakopić

mi je da se uvijek okupimo u tako velikom broju što je potvrda našeg zajedništva, a znanstveno je i potvrđeno da su oni migranti koji su povezani sa svojim vjerskim zajednicama, misijama i župama, puno manje izloženi psihickim oboljenjima.“

Na smotri je nastupilo trinaest zborova iz HKM i HKZ u Njemačkoj, koji su otpjevali po dvije skladbe. Nakon nastupa domaćina zbora HKM Mittelbaden (Karlsruhe-Pforzheim-Bruchsal), koji je izveo skladbe „Tantum ergo“ (T. Akvinski, G. Mezzabira) i „Radost doma Gospodnjega“ (Psalam 84, I. Peran) – svirao je dr. Tin Spajić, a zborom je ravnao Dominik Spajić – voditelj zbora, đakon Bernhard Eiermann je izvlačenjem iz „košarice“ obznanio redoslijed nastupa zborova. Zbor HKZ

Düsseldorf izveo je skladbe „Zdravo Marijo“ (Lj. Galetić) i „Samo Bog je ljubav moja“ (Ch. B. Tillman). Zborom je ravnao Frano Milić – voditelj zbora. Zbor HKZ Ludwigsburg izveo je skladbe „Svete ruke“ (Z. Plenković) i „Ave Maria“ (D. Šučurović, M. Petrač i M. Horvat). Svirala je Matilda Peter, a zborom je ravnala Monika Peter. Voditelj zbora je fra Ante Maleš. Zbor HKM Frankfurt am Main izveo je skladbe „Ave verum corpus“ (C. Saint-Saëns) i „Hvalospjev hrvatskog naroda“ (Crnkovački, Š. Marović – I. Žan). Svirao je Lovro Ivošević, a zborom je ravnala s. Pavlimira Šimunović – voditeljica zbora. Zbor HKZ Bietigheim-Bissingen izveo je skladbe „Tu smo, Kriste“ (T. Leko, J. Gržinčić) i „O Spase, rođa ljudskoga“ (P. Ivanišić-Crnkovački).

FRANKFURT AM MAIN

Treći susret hrvatskih studenata u Njemačkoj

Treći u nizu susret hrvatskih studenata u Njemačkoj o temi „Spašavaju li se pripadnici drugih religija? Odgovor Crkve“ održan je u subotu 22. studenoga u njemačkoj župi sv. Kristofora u Preungesheimu u Frankfurtu na Majni, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Na susretu se okupilo oko sto hrvatskih studenata koji studiraju na njemačkim sveučilištima diljem Njemačke, bilo da su rođeni u Njemačkoj ili su u Njemačku došli studirati iz domovine, a vodio ga je ekumenski teolog dr. fra Ivan Macut, franjevac Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, koji djeluje kao dušobrižnik u Hrvatskoj katoličkoj misiji Berlin. Susret je započeo prigodnom molitvom. Potom je okupljene pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina i zaželio im plodonosan treći susret, a tijekom susreta delegat vlč. Komadina je istaknuo važnost takvih susreta i potaknuo hrvatske studente neka i nadalje budu aktivni članovi svojih hrvatskih misija i zajednica u Njemačkoj. U sklopu zadane teme dr. Macut je održao tri predavanja – „Samo je jedna prava religija“, „Model reciprociteta: mnoge su religije istinite i pozvane na dijalog (pluralistički model)“ i „Model ispunjenja“. U suvremenom svijetu u kojem živimo, a koji karakterizira globalna umreženost, seljenje ljudi, komunikacije, itd. kršćanstvo je više nego ikad prije došlo u doticaj s drugim religijama i vjerovanjima. Na fakultetima se uz kršćanstvo predaju i druge religije: islam, budizam, taoizam, itd. Taj doticaj, doveo je kršćane-teologe da se pitaju: zašto postoje tolike religije? Ako postoji jedan Bog, ne bi li trebala biti samo jedna religija? Jesi li sve religije jednako vrijedne u Božjim očima? U kojem je odnosu moja religija s drugim religijama? Mogu li nešto od drugih religija naučiti? Spašavaju li se pripadnici drugih religija? Teološka disciplina koja želi odgovoriti na ova pitanja naziva se: teologija religija. Unutar ove discipline teolozi studiraju kršćansko Sveto pismo i Tradiciju te traže odgovore na ova pitanja. Nadalje, studiraju i svete tekstove drugih religija te ih uspoređuju s kršćanskim

Svetim pismom. Na koncu, ovi teolozi predlažu određene izmjene ponašanja i gledanja na druge religije unutar svojih kršćanskih zajednica. Ovaj studentski dan na kojem smo se okupili ima za zadatak da vas uvedem, koliko je to moguće, u samu problematiku govora o drugim religijama, ali još mi je važnije da vas potaknem na samostalno i kritičko ispitivanje te razmišljanje jer svi ste vi u doticaju s pripadnicima drugih religija (islam, židovstvo, budizam, itd.), s njima možda studirate, radite, imate prijatelje koji nisu kršćani. Susret s pripadnikom druge religije jednog kršćanina koji ozbiljno shvaća svoju vjeru ne može ga ostaviti ravnodušnim. I sama pomisao: moj prijatelj musliman, budist, itd., hoće li se i on spasiti jer kršćanstvo uči da je Isus Krist jedini spasitelj i da je potrebno u njega vjerovati ako se netko želi spasiti. Nadalje, priznat ćemo kako su naši prijatelji budisti možda čak i bolji ljudi i osobe od nas samih. Nije li onda nepravedno da se on koji je bolji od mene, samo zato što nije kršćanin i što se rodio u takvoj obitelji koja nije kršćanska, da propadne i da izgubi život vječni? Kako Bog to može dopustiti? Treba odmah na početku reći kako odgovoriti na ova pitanja nije niti malo lagano. Naprotiv, napisane su stotine tisuća stranica i još će ih biti toliko napisano upravo o ovoj problematici te je i teološka disciplina teologija religija, možemo reći, najveće suvremeno teološko gradilište koje danas postoji. Odgovor na ova pitanja povlači za sobom i pitanje: ako se i drugi spašavaju, je li onda Isus Krist univerzalni spasitelj svijeta, a kršćanstvo nije jedina prava religija. Dakle, mnogo je toga što ulazi u igru i zato nije lagano o tim životnim pitanjima niti promišljati niti tražiti odgovor. Međutim, nitko nije niti rekao da je vjera lagana jer onaj tko stvarno živi svoju vjeru i tko razmišlja i o drugima, vidi da nije lagano dati odgovor na ova pitanja, istaknuo je dr. Macut. Za vrijeme, a posebno nakon Drugoga vatikanskog sabora došlo je do promjene pogleda na druge religije. Naime, od dotadašnjeg gledanja na religije kao na nešto što se treba zamijeniti, tj. koje kršćanstvo treba prije ili kasnije za-

mijeniti, počelo se govoriti o ispunjenju drugih religija. Ovdje se također uvažavaju dvije stvarnosti: s jedne strane da je Božja ljubav univerzalna, tj. proteže se na čitav svijet te s druge strane da Bog spašava po Isusu Kristu. Ovo mišljenje ili model prevladava u velikoj većini kršćanskih Crkava (Luteranskoj, Reformiranoj, Pravoslavnoj i Katoličkoj Crkvi). Katolici su jako dugo vremena smatrali kako Bog spašava po Isusu Kristu, ali i po Crkvi te se dugo vremena upotrebljavala izreka: Izvan Crkve nema spasenja. Dakle, spasenosni susret s Isusom Kristom može se dogoditi samo u Crkvi te Isus po Crkvi spašava ljude. Međutim, ako pogledamo same početke kršćanstva, onda možemo vidjeti da pojedini autori nisu tako gledali na ovu stvarnost. Tako je sv. Justin mučenik tvrdio kako postoje sjemena Božje riječi po čitavom svijetu. Tertulijan je tvrdio kako je duh svakog čovjeka u biti kršćanski jer je Bog prisutan u svakom čovjeku. Dakle, radi se o tvrdnjama da Bog spašava i ljude izvan Crkve. Prije Drugoga vatikanskog sabora, jedan od najpoznatijih teologa XX. st. Karl Rahner iznio je zanimljive ideje o pripadnicima drugih religija i o njihovom spasavanju, te je njegovo mišljenje u velikoj mjeri utjecalo i na sami Sabor, ali vidjet ćemo nije ga u potpunosti odredilo jer su saborski Oci napravili mali odmak od njegovog učenja. Drugi vatikanski sabor s obzirom na pogled i odnos prema drugim religijama predstavlja kamen temeljac te donosi pozitivne promjene. Nadalje, treba istaknuti kako se nijedna kršćanska Crkva nije u svojim službenim dokumentima toliko zanimala i govorila o drugim religijama kao Katolička Crkva i to posebno na ovom Saboru, ali i kasnije u post-saborskom vremenu preko Petrovih nasljednika. Papa Pavao VI. u svojoj enciklici „Ecclesiam suam“ (1964.) objašnjava kako je povijest spasenja zapravo povijest dijaloga Boga s čovječanstvom; uloga Crkve jest produljiti taj dijalog. Crkva se nalazi u jednoj privilegiranoj poziciji kako bi mogla ući u dijalog s čitavim svijetom. Papa ne odbacuje duhovne i moralne vrijednosti različitih nekršćanskih religija te želi da zajedno s drugima brane

ideale koji mogu biti zajednički. Za vrijeme pape Ivana Pavla II. postignuta su tri koraka naprijed s obzirom na religije i pitanje spasenja onih koji nisu kršćani. Što se tiče uloga Isusa Krista u spasenju svijeta, onda vrijedi sljedeće: Isus je jedini Spasitelj čitavog čovječanstva: ako Bog dopire do čitavog svemira, kanal po kome to čini jest Isus Krist. Isus je jedini Spasitelj svijeta, On je jedini u stanju objaviti Boga i ljude dovesti Bogu te nema spasenja bez Isusa Krista. Isus je središte cjelokupne povijesti. Isus je punina Božje objave. Svi ovi drugi moguću putovi „spasenja“ nisu niti samostalni niti paralelni putovi spasenja s

istovrijedne, pa i ako su s njom zajedno usmjerene prema eshatološkom Božjem kraljevstvu. Sigurno je da različite religijske tradicije sadrže i nude elemente religioznosti, koji dolaze od Boga, i koji su dio onoga što Duh izvodi u srcima ljudi i u povijesti naroda, u kulturama i religijama. Uistinu, neke molitve i neki obredi ostalih religija mogu preuzeti ulogu pripreve za evanđelje, budući da predstavljaju prilike i odgovnu pomoć kojima se čovjekovo srce potiče da se otvori Božjem djelovanju. Njima se ipak ne smije pripisivati božansko podrijetlo i spasenjska djelotvornost koja je svojsvena kršćanskim sakramentima.

nakost, kao pretpostavka za dijalog, odnosi se na jednako osobno dostojanstvo strana u dijalogu, a ne na doktrinarni sadržaj niti još manje na Isusa – koji je sam Bog postao čovjekom – u usporedbi s osnivačima ostalih religija, zaključio je dr. fra Ivan Macut. Nakon predavanja radilo se po po skupinama. Predsjednica Udruge hrvatskih studenata München Dragica Udiljak predstavila je udrugu koja uspješno djeluje u Münchenu te je istaknula kako im je želja da se udruga proširi i u druge krajeve Njemačke.

Prije misnog slavlja bila je mogućnost za sv. ispovijed. Misno slavlje uoči Svetkovine Krista Kralja u crkvi

Na susretu se okupilo oko sto sudionika. Na slici su sa svećenicima ispred glavnog oltara u crkvi sv. Kristofora.

onim koji nam daje Krist. Isus je jedini Spasitelj te se Isusa mora razlikovati od utemeljitelja drugih religija. Dijalog ima i svoja ograničenja: navještaj i dijalog nisu na istoj razini. Crkva je redoviti put spasenja i samo ona posjeduje puninu spasenjskih sredstava (RM 55; DA 19, 22, 58). Kraljevstvo Božje i Crkva jesu različiti, ali nisu odvojivi jedno od drugoga: ako trebamo razlikovati ove dvije stvarnosti, onda ih se ne treba i odvajati, smatraju katolički teolozi. Na kraju je govoreći o Crkvi i religijama u odnosu na spasenje podsjetio na nekoliko smjernica neophodnih za produbljivanje teološkog promišljanja o odnosu Crkve i religija prema spasenju. Teolozi nastoje dublje proniknuti u to pitanje. Jasno je da bi bilo u proturječju s katoličkom vjerom promatrati Crkvu kao jedan od putova spasenja, uz one koje čine ostale religije, koje bi bile komplementarne Crkvi ili čak s obzirom na bit njoj

Osim toga, ne smije se zanemariti činjenica da ostali obredi, ako su podložni praznovjerju i ostalim zabudama (usp. 1 Kor 10, 20-21), predstavljaju prepreku spasenju. Dolaskom Spasitelja Isusa Krista, Bog je htio da Crkva koju je ustanovio bude sredstvo spasenja čitavog ljudskog roda (usp. Dj 17, 30-31). Ta istina vjere ni u čemu ne umanjuje iskreno poštivanje s kojim se Crkva odnosi prema ostalim svjetskim religijama, no ona istodobno korjenito isključuje onaj mentalitet ravnodušnosti „prožet vjerskim relativizmom koji je sklon reći da 'jedna religija vrijedi koliko i druga'". Ako je istina da i sljedbenici ostalih religija mogu primiti božansku milost, također je istina da su oni objektivno govoreći u stanju teške manjkavosti u usporedbi s onima koji, u Crkvi, imaju puninu sredstava spasenja. Ali treba podsjetiti sve članove Crkve da svoj odlični položaj nemaju pripisati svojim zaslugama, nego posebnoj Kristovoj milosti. Jed-

sv. Kristofora predvodio je dr. fra Ivan Macut u zajedništvu s delegatom vlč. Ivicom Komadinom, predstavnikom Rajnsko-majnske regije fra Antom Bilićem (HKM Mainz), fra Željkom Čurkovićem (HKM Frankfurt), don Matom Križićem (HKM Ingolstadt), fra Antom Ivanom Rozićem (HKM München). Dr. Macut je u propovijedi istaknuo kako Isus uzima kao odlučujući kriterij za one koji će biti spašeni ili za one koji neće biti spašeni činjenje dobrih djela ili propuštanje njihova činjenja. Misno slavlje svojim je skladnim pjevanjem uveličala skupina mladih iz HKM Mannheim predvođena orguljašicom iz te misije prof. Magdalenom Ferencinom. Nakon misnog slavlja bila je zajednička večera, nakon čega su studenti ostali uz pjesmu i razgovor u ugodnom druženju. Ujedno je predloženo da se sljedeći, 4. susret sljedeće godine održi u HKM Berlin.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Piše:
dr. Nikola
Vranješ

Pastoral braka i obitelji u župi – pastoralni prioritet

Župa treba izlaziti prema obiteljima i nuditi im različite mogućnosti obogaćenja vjerskog znanja i iskustva.

Sinoda biskupa u Rimu na temu pastora braka i obitelji trebala bi u cijeloj Crkvi dodatno potaknuti razvitak različitih oblika i dinamizama pastoralnog djelovanja za brak i obitelj. Ove stvarnosti u odnosu na pastoral danas u određenom smislu predstavljaju prioritet. Cijelo crkveno djelovanje treba biti više obilježeno skrbi za obitelj. Župa je u tom smislu pod posebnim povećalom budući da za obitelji i osobito za njihov vjerski život predstavlja redovito referentno pastoralno uporište.

Neki oblici djelovanja za brak i obitelj u župi

Župna zajednica s obiteljima je višestruko povezana. Zapravo, bez odnosa prema životu obitelji teško se može govoriti o župi budući da je sačinjavaju vjernici koji dolaze iz obitelji i žive u obitelji. Župa je zato pozvana u prvom redu cijelu pastoralnu stvarnost u vlastitom ambijentu uobličiti na način da se skrb za obitelj u njoj nađe u središtu. To je moguće ostvarivati na različite načine.

U prvome je redu potrebno moliti s obiteljima i za obitelji. Nije nam čudno da molitveni život u obiteljima sve više opada ukoliko su zajednički oblici molitve sve manje prisutni i u samim župnim zajednicama. Naime, osim slavlja sakramenata i ponekog oblika pobožnosti (koji se više održava iz tradicijskih motiva, nego što je plod razrađenog zajedničkog duhovno-pastoralnog djelovanja) molitveni život na razini mnogih župnih zajednica prilično je oskudan. S time se ne želi dovesti u pitanje tolike pohvalne napore oko obnove i osnaženja molitvene prakse u tolikim župama, već se samo želi uočiti trend koji je jako prisutan u pastoralu.

Nadalje, priprema za brak i obitelj u samim župnim zajednicama nužno zahtijeva određena prevrednovanja. To se u prvom redu odnosi na činjenicu da ta priprema ne smije biti tek simboličkim ili organiza-

cijskim pitanjem u odnosu na pastoral župne zajednice, a čini se da je u većini slučajeva to upravo tako. Stoga je osobito daljnju pripremu za brak koja započinje još u obiteljskom

Cijelo crkveno djelovanje treba biti više obilježeno skrbi za obitelj. Župa je u tom smislu pod posebnim povećalom budući da za obitelji i osobito za njihov vjerski život predstavlja redovito referentno pastoralno uporište.

domu nužno više poduprijeti pastoralnim inicijativama župe. Pastoral u župi u odnosu na pripremu za brak ne bi se smio svoditi tek na „dodatak“ djelovanju koje u pripremi za brak ostvaruju nadžupne crkvene strukture. Sinergijsko djelovanje i nadžupnih struktura i župe predstavljaju nezamjenjivi imperativ pastora braka i obitelji.

Djelovanje u pripremi djece za sakramente, osobito prve pričesti i krizme, također je privilegirano vrijeme za djelovanje s obiteljima iz kojih ona dolaze, kao i s obiteljima kumova. Katehetska nastojanja u tom pogledu treba proširivati na način da se uz katehizaciju djece dopire i do roditelja i

Starije osobe sa svojim iskustvom, mudrošću i znanjem mogu izuzetno obogatiti život župe i nuditi nova nadahnuća i poticaje mladima.

ostalih članova obitelji. Ovakvi napori će u većini slučajeva zahtijevati razradu elemenata prve evangelizacije. U tom smislu postaje jasno da današnji pastoral sakramenata u župi u cjelini nužno najprije traži obnovljeni evangelizacijski pristup obiteljima i kumovima.

Osobitu skrb potrebno je posvećivati starijim obiteljima. Živimo u društvu koje je obilježeno logikom

profita, efikasnosti i brzine. Svi oni koji se ne mogu snaći u okvirima takve društveno-kulturne logike ostaju na marginama društvenog života. Starije osobe i obitelji u tome su pogledu osobito izložene i ranjive. U odnosu na njih suvremena društva razvijaju pravu „kulturu“ zaborava koja ne prepoznaje i ne uvažava doprinos starijih i njihovo značenje za ukupni život društva. Crkvena zajednica tim više treba razvijati modele djelovanja sa starijima. Župa u tome smislu nužno mora tražiti dodatne načine pastoralnog „izlaska“ prema svima, a osobito prema starijima i njihovim obiteljima i na taj način ih povezivati sa zajednicom i uključivati u različite projekte i inicijative. Starije osobe sa svojim iskustvom, mudrošću i znanjem mogu izuzetno obogatiti život župe i nuditi nova nadahnuća i poticaje mladima.

Oснаживати obitelj u njezinoj katehetskoj ulozi i potencijalu

Kako bi obitelj mogla bolje ostvarivati svoj kršćanski poziv, a osobito poziv kršćanskog odgoja djece, nužno je osnaživati je u njezinom katehetskom potencijalu, tj. u njegovom obogaćenju i razvitku. Kao što je dobro poznato taj katehetski potencijal većine obitelji je vrlo skroman, a kod mnogih i neznatan ili rudimentaran. Upravo je to jedan od ključnih razloga slabog doprinosa obitelji vjerskom odgoju djece, ali i ukupnom vjerskom životu obitelji u sebi. Župa stoga treba izlaziti prema obiteljima i nuditi im različite mogućnosti obogaćenja vjerskog znanja i iskustva. U tome smislu božićni blagoslov obitelji predstavlja iznimnu priliku. No, takve prilike mogu biti i kateheze presakramentalnih priprema koje je moguće organizirati i kod samih obitelji, zatim molitveni susreti u obiteljima, različiti projekti prilagođeni za obitelji u župnim prostorima i sl. Na te i mnoge druge načine župa može pridonositi obogaćenju i osnaženju katehetskog potencijala, ali i ukupnog života vjere u obiteljima. ■

Jahreszyklus B – Markusevangelium

Vor fünfzig Jahren wurde die Konstitution über die heilige Liturgie „Sacrosanctum Concilium“, die vom Zweiten Vatikanischen Konzil formuliert wurde, von dem heute bereits seliggesprochenen Papst Paul VI. promulgiert. Damit bekam die Heilige Kongregation für den Gottesdienst den Auftrag, die Liturgiereform im Einklang mit den Bestimmungen dieser Konstitution durchzuführen.

Fünf Jahre später hatte dann die Heilige Kongregation für Sakramente und Gottesdienst auf Erlass des Papstes unter anderem die Reihenfolge der Lesungen festgelegt, die am ersten Adventssonntag, am 30. November 1969, in Kraft trat. Der Leiter der Kongregation, Benno Kardinal Gut, hatte zunächst Lesungen aus dem Lesejahr B für Sonntage und für die Wochentage im Jahreskreis die Leseordnung I festgelegt. Für die Sonntage wurden drei Jahreszyklen (Lesejahr A, B, C) bestimmt. Die Leseordnung für die Wochentage ist in I und II eingeteilt.

In den Bestimmungen der Kongregation heißt es: „Jede Meßfeier an Sonn- und Festtagen hat drei Lesungen: die erste aus dem Alten Testament; die zweite je nach Kirchenjahr aus den Apostelbriefen oder aus der Offenbarung, die dritte aus dem Evangelium. Diese Aufteilung macht deutlich, dass die beiden Testamente wie die gesamte Heilsgeschichte eine Einheit bilden: Ihre Mitte ist Christus, der in seinem Pascha-Mysterium vergegenwärtigt wird (66).“ Ausgenommen hiervon sind die Lesungen an den Sonntagen im Advent. Dazu heißt es: „Die Evangelien an den Sonntagen im Advent sind geprägt durch ihre Ausrichtung auf die Wiederkunft des Herrn (Erster Adventssonntag); auf Johannes den Täu-

fer (Zweiter und Dritter Adventssonntag) und auf die Geschehnisse, die der Geburt des Herrn unmittelbar vorausgingen (Vierter Adventssonntag). Die Lesungen aus dem Alten Testament bestehen an den Sonntagen im Advent aus prophetischen Texten (hauptsächlich aus Jesaja) über den Messias und die messianische Zeit. Die Lesungen aus den Apostelbriefen bieten an diesen Sonntagen Weisun-

Gebieten des Erdkreises Fachleute herangezogen und Bischöfe befragt werden.“ (SC, br. 24 und 25).

Das am ersten Adventssonntag beginnende neue Liturgiejahr ist erneut das Lesejahr B – das Markus-Jahr. Das Markus-Evangelium ist in zweierlei Hinsicht bedeutend: „Einmal ist es das

älteste der Evangelien – es entstand kurz nach dem Tode Petrus, der um das Jahr 65 erfolgte –, und zweitens stellt es nicht Geringeres dar als Bericht dessen, was Petrus über Jesus gelehrt und gepredigt hat. Es lässt sich auch folgendermaßen ausdrücken: Das Markusevangelium kommt einem Augenzeugenbericht vom Leben Jesu am nächsten... Ein im zweiten Jahrhundert lebender Mann namens Papias hat sorgfältig zusammengetragen, was er an mündlichen Nachrichten über das Ur-Christentum in Erfahrung bringen konnte. Er berichtet, dass es sich beim Markusevangelium um das Predigtmaterial des Apostels Petrus handele. Markus stand Petrus tatsächlich so nahe, dass dieser ihn „Markus, mein Sohn“

nennen konnte (1. Petr. 5,13)“. (W. Barclay „Markusevangelium“).

Möge uns, insbesondere in dieser Adventszeit, die älteste Überlieferung vom Leben und Wirken unseres Erlösers – das Evangelium nach dem hl. Markus – Inspiration sein, damit wir uns freudig auf die Geburt Jesu vorbereiten und unsere Gedanken und Herzen für Seine Ankunft weit öffnen können.

In diesem Sinne wünsche ich Ihnen allen eine besinnliche Adventszeit, ein frohes Weihnachtsfest und ein gesegnetes neues Jahr!

Ihr

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

Der Markusdom in Venedig

Möge uns, insbesondere in dieser Adventszeit, die älteste Überlieferung vom Leben und Wirken unseres Erlösers – das Evangelium nach dem hl. Markus – Inspiration sein, damit wir uns freudig auf die Geburt Jesu vorbereiten und unsere Gedanken und Herzen für Seine Ankunft weit öffnen können.

gen und Ankündigungen entsprechen der Eigenart des Advents (93).“

So wurde der Wunsch der Konzilsväter in die Tat umgesetzt: „Von größtem Gewicht in der Feier der Liturgie ist die Heilige Schrift. Aus ihr werden nämlich Lesungen gelesen und in der Homilie ausgedeutet, Psalmen gesungen, aufgrund ihres Anhauchs und Antriebs sind liturgische Gebete, Orationen und Gesänge verichtet worden und aus ihr empfangen Handlungen und Zeichen ihre Bedeutung... Die liturgischen Bücher sollen möglichst bald überarbeitet werden; dazu sollen aus den verschiedenen

BOŽIĆNA MEDITACIJA

Radost boravljenja uz Isusa

U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. U toj naredbi vidimo Božju providnost: Marija i Josip su se našli u Betlehemu i tamo se rodio Isus, kao što je bilo prorokovano puno stoljeća ranije. Blažena Djevica je znala da se bliži Isusovo rođenje i krenula je na put misleći na Sina, koji će se roditi u mjestu Davidovu. Stigli su u Betlehem, radosni što su u mjestu svojih predaka, ali umorni nakon što su četiri, pet dana putovali po nesigurnim cestama. Blaženu Djevicu, u stanju u kojem je bila, sigurno je svladao velik umor, a u Betlehemu nisu našli smještaj. „Za njih nije bilo mjesta u gostionici“, izjavljiva jednostavno sveti Luka. Možda je Josip prosudio da gostionica prepuna ljudi nije odgovarajuće mjesto za Gospu, osobito u onakvim uvjetima. Morao je kucati na mnoga vrata prije nego što je Mariju odveo u štalicu, izvan mjesta. Možemo dobro zamisliti taj prizor: Josip je sve tjeskobniji, više puta objašnjava isto, „dolazimo iz...“, a Marija sa strane gleda Josipa i sluša kako ih odbijaju. Nisu pustili Isusa ući, zatvarali su mu vrata. Mariji je sigurno bilo žao i Josipa i onih ljudi. Kako li je hladan svijet prema svojem Bogu!

Možda je Blažena Djevica bila ta koja je predložila Josipu da se privremeno smjeste u neku od onih špilja koje su služile kao štale u okolici mjesta. Vjerojatno ga je tješila, govorila mu da se ne brine, da će se već snaći... Josip je bio ohrabren Marijinim riječima i osmijehom. Napokon su se smjestili u jednoj štalici s onim što su mogli donijeti iz Nazareta: pelenama i nešto odjeće koju je Marija sama bila priredila s veseljem koje osjeti svaka majka kada čeka prvo dijete...

Na tom se mjestu dogodio najveći događaj za čovječanstvo, a na najjednostavniji način. Govori nam sveti Luka: „I dok su bili ondje, navršilo joj

se vrijeme da rodi.“ S neizmjernom ljubavi Marija povije Isusa u pelene i položi ga u jaslje.

Blažena Djevica je imala potpunu vjeru, savršeniju od bilo koga prije ili poslije nje. Svi njezini pokreti bili su

Slika: Shutterstock.com

izraz njezine vjere i nježnosti. Ljubila mu je noge jer je bio njezin Gospodin, ljubila mu je lice jer je bio njezin Sin, provodila je dugo vremena mirno ga promatrajući.

Poslije je Marija pružila Dijete Josipu u krilo. Josip je dobro znao da je to Dijete Sin Svevišnjega, kojega će čuvati, štiti, naučiti ga poslu. Cijeli svoj život dat će ovom bespomoćnom djetetu.

Zvjezde

Dragi Hrvati i ljudi celoga svijeta, gdje bi danas bili da se nije narodil Bagek naš mili?! Namjesto toplog doma rodil se v štali, i postal nam brat, naš Isusek mali. Njeg su gledale zvjezde s neba, spremne bile Majci pomoći, te blažene noći. I naši stari su lampase nosili, na Polnočku išli i Djetešcu se poklonili.

Ivek Milčec, Zagreb

Isus, tek rođen, ne govori, ali vječna je Riječ Očeva. Kazano je da su jaslje katedra – mjesto odakle se poučava. I mi danas moramo „shvatiti pouku koju nam daje Isus: već kao dijete, već kao novorođenče čije su se oči upravo otvorile na toj blagoslovljenoj zemlji“.

Rodio se siromašan i uči nas da se sreća ne nalazi u izobilju dobara. Dolazi na svijet bez ikakva vanjskog sjaja i bodri nas da budemo ponizni te da ne ovisimo o pohvalama drugih. „Bog se ponizuje kako bismo mu se mi približili, i kako bismo na njegovu ljubav uzvratili svojom ljubavi, da bi se naša sloboda prilagodila ne samo tom prizoru njegove moći nego i čudu njegove poniznosti.“

Potaknimo u sebi nenavezanost i poniznost. Gledajmo Mariju i vidjet ćemo je punu radosti. Ona zna da je za čovječanstvo započelo novo doba: doba Mesije, njezina Sina. Molimo je da nikada ne izgubimo radost boravljenja uz Isusa.

Ova meditacija kratki je izvadak iz dnevnih meditacija koje se cjelovite nalaze u knjizi Francisca Carvajala: *Razgovarati s Bogom. Svezak I. (Došašće – Božićno vrijeme – Bogaavljenje)*; ovdje: www.bitno.net

NAŠE ZAJEDNICE

BERLIN

Duhovna obnova o Svetom pismu

O d 28. do 30. studenoga, u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu organizirana je duhovna obnova, koju je predvodio fra Stipo Kljajić. Program je započeo u petak 28. studenoga u 17 sati u velikoj dvorani misije. Sve je okupljene pozdravio župnik fra Frano Čugura te je fra Stipo održao predavanje o temi „Kako bolje upoznati Sveto pismo?“. Nakon predavanja u 18.30 sati u crkvi sv. Sebastijana uslijedila je sv. misa, tijekom koje je pjevao zbor mladih. Nakon sv. mise vjernici su ostali u klanjanju pred Presvetim Oltarskim sakramentom. U subotu program duhovne obnove započeo je u 10 sati sa susretom s roditeljima, a tema je bila „Obitelj u Svetom pismu“. Popodnevni program započeo je u 17 sati predavanjem, a nastavljen je u 19 sati misnim slavljem. U 20.00 sati uslijedio je božićni koncert koji je održao ženski vokalni sastav „Due Deni“ iz Berlina.

tivima prisutnih starijih osoba, pomažanju potrebitima i sl. Druženje je nastavljeno s molitvom krunice u 18 sati te sv. misom u 18.30 sati u crkvi sv. Sebastijana.

Na početku susreta novopridošli župnik fra Frano Čugura srdačno je pozdravio prisutne te je nakon toga predao riječ dr. Macutu koji je susret započeo s molitvom. Nakon preda-

Ženski vokalni sastav „Due Deni“ održao je božićni koncert

Za vrijeme duhovne obnove u misiji

Po završetku koncerta oko 21 sati svi su prisutni pošli u veliku dvoranu misije gdje su ostali uz pjesmu, kolače i kuhano vino u ugodnom druženju.

Duhovna obnova završila je u nedjelju, 30. studenoga, redovitim nedjeljnim svetim misama u 10, 11.30 te 14 sati.

Susret starijih osoba u misiji

Dana 3. studenoga bio je prvi ponedjeljak u mjesecu te je to ujedno i dan susreta starijih osoba u prostorijama Hrvatske katoličke misije Berlin. Susret je započeo oko 16.30 sati. Starije su osobe uz kavu i kolače razgovarale i međusobno podijelile svoja iskustva. Uz službu riječi i razmišljanje, bilo je riječi i o vlastitim iskus-

Prvi petak u mjesecu

Dana 7. studenoga bio je u misiji Berlin prvi petak u mjesecu te ujedno i dan duhovne obnove. Ujutro u 8.30 bila je ispovijed, a sv. misa u 9 sati. Popodne duhovni program je započeo u 17.30 sati u crkvi sv. Sebastijana sa sakramentom pokore i pomirenja. Nastavljen je krunicom u 18 sati te sv. misom u 18.30. Nakon sv. mise u prostorijama misije na Weddingu dr. fra Ivan Macut je održao tribinu-predavanje o temi „Sakrament bolesničkog pomazanja“ gdje je prisutnima izložio učenje Crkve o tom sakramentu, poteškoćama na koje svećenici, ali i vjernici nailaze u njegovu podjeljivanju i prihvaćanju.

vanja uslijedila je živahna rasprava i pitanja na koja su prisutni fra Ivan i fra Frano odgovarali. Nakon predavanja prisutni su mogli nabaviti novu fra Ivanovu knjigu pod naslovom „Marija – naša majka“, koja je nedavno objavljena u izdanju Glasa Koncila. Župnik je kratko predstavio knjigu te su je vjernici rado uzeli za svoje duhovno i vjersko obogaćivanje i rast u vjeri i pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji. Susret je završio molitvom.

dr. fra Ivan Macut

Od 2015. godišnje 7 brojeva Žive zajednice

P oštovane čitateljice i čitatelji, poštovane pretplatnice i pretplatnici! Sve vas od srca pozdravljamo i zahvaljujemo na podupiranju Žive zajednice. Ujedno vam moramo priopćiti kako će od 2015. umjesto dosadašnjih deset brojeva godišnje biti objavljeno 7 brojeva. Naime, tako je odlučeno, zbog financijskih razloga, na sjednici Delegatskog vijeća u Frankfurtu na Majni 6. svibnja 2014. S obzirom da se cijena pretplate i cijene pojedinačnog broja dugo nije mijenjala, ostaje dosadašnja cijena pretplate kao i pojedinačnog broja. Još jednom vam hvala na potpori i razumijevanju i vjerujemo da ćete i nadalje podupirati naš i vaš list!

HAGEN

Slavlje sakramenta sv. potvrde

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Hagena bilo je slavlje sv. potvrde u nedjelju 16. studenoga, koje je predvodio pomoćni biskup paderbonske biskupije mons. Hubert Berenbrinker, u zajedništvu s voditeljem misije vlč. Damirom Kovačićem i dekanom Hagena dr. Norbertom Batheonom. Sakrament sv. potvrde primilo je dvadeset sedmero mladih iz Hagena

i okolice, a misno slavlje je uvećao veliki broj vjernika koji su svojim krizmanicima došli iz domovine Hrvatske kao i Bosne i Hercegovine.

Biskup Hubert Berenbrinker pozdravio je mlade i čestitao im na predanju vjeri i činu sv. potvrde te im uputio želje da i daljnji svoj život usklade prema vjeri Crkve i Isusa Krista. Krizmanike je kroz pripremu vodio vlč.

Stipan Vrdoljak, koji je u rujnu otišao u mirovinu, a krizmanike je uspješno pružio novi voditelj misije vlč. Damir Kovačić. Vlč. Damir je na kraju misnog slavlja zahvalio biskupu Berenbrinkeru, krizmanicima, roditeljima, kumovima kao i svome prethodniku vlč. Stipanu Vrdoljaku za tako lijepo, dostojanstveno i uspješno svečano slavlje sv. potvrde. **Zvonko Bosnić**

Krizmanice
i krizmanici
s biskupom
mons. Hubertom
Berenbrinkerom

Snimke: Z.Bosnić i D. Bošnjak

FRANKFURT AM MAIN

Posjet veleposlanika Vilovića

Za susreta
veleposlanika
Vilovića
i konzula
Špoljarića
(sa suprugama)
s delegatom
vlč. Komadinom

Snimio: A. Polegubac

Veleposlanik Republike Hrvatske iz Berlina Ranko Vilović sa suprugom Ivankom, u pratnji generalnog konzula Republike Hrvatske iz Frankfurta na Majni Josipa Špoljarića sa suprugom Mirjanom, bio je u ponedjeljak 13. listopada u prvome službenom posjetu Hrvatskome dušobrižničkom uredu u Frankfurtu na Majni, gdje se susreo s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivi-
com Komadinom i djelatnicima ureda. Veleposlanik Vilović se zanimao za

stanje hrvatske katoličke zajednice u Njemačkoj i aktivnostima Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu, o čemu je govorio delegat vlč. Komadina. Bilo je riječi i o područjima zajedničke suradnje ureda i hrvatskih diplomatsko-konzularnih predstavništava u Njemačkoj, poglavito kad su u pitanju mladi. „U sklopu mog nastupnog posjeta državi Hessen i nastupnih razgovora u zemaljskoj vladi i zemaljskom parlamentu Hessena, nisam želio propustiti prigodu da u ovoj prigo-

di uključimo i druge dijelove programa, a tu prije svega mislim posjet Hrvatskome dušobrižničkom uredu i delegatu vlč. Ivi-
com Komadini osobno, jer smo taj susret planirali već od moga samog dolaska na mjesto veleposlanika u Berlinu. Nakon usklađivanja termina, sad je došlo do susreta, što me posebno veseli. Jučer sam posjetio i Sajam knjiga u Frankfurtu gdje sam se posebno zadržao na hrvatskom štandu. Mogućnost zajedničke suradnje između domovinske Crkve i hrvatskih diplomatsko-konzularnih predstavništava u Njemačkoj su ogromne. Iako država ima svoje područje djelatnosti, a isto tako i Crkva, veliko je područje zajedničke suradnje, na kojem smo pozvani djelovati zajedno. Država se brine za hrvatske državljane u inozemstvu i u konzularnom smislu i u smislu razvijanja političkih odnosa između država, koje onda stvara okvir za blagodat naših građana na raznim područjima. Posebno ono što zajedno s Crkvom moramo raditi jest očuvanje identiteta Hrvata, poglavito kod mladih naraštaja.“ **A.P.**

OFFENBACH AM MAIN

Oproštaj i uvođenje voditelja misije

Na prvu nedjelju došašća, 30. studenoga, Hrvatska katolička misija Offenbach oprostila se od dosadašnjeg voditelja misije fra Petra Vučemila, koji nije mogao pobjeći zbog bolesti, a u službu voditelja misije uveden je fra Tomislav Dukić. Svečano misno slavlje predvodio je fra Tomislav u suslavlju s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, dekanom Offenbacha i župnikom njemačke župe sv. Josipa vlč. Michaelom Kunzeom, a misnom slavlju pribivao je i kanonik, koji je na čelu odjela za osoblje Biskupije Mainz, Klaus Forster, koji je ujedno i propovijedao. Fra Petar Vučemilo, unatoč želji, nije se mogao osobno oprostiti od zajednice zbog bolesti.

Sve je na početku pozdravio fra Tomislav Dukić kazavši kako zajednica želi Bogu zahvaliti za vrijeme koje je o. Vučemilo proveo u toj hrvatskoj zajednici, a koji je u njoj učinio mnogo dobra u ime Božje i u ime Crkve, te je sve pozvao neka ga uključe u svoje molitve. Dekan vlč. Kunze je zaželio o. Dukiću Božji blagoslov na početku službe u biskupiji Mainz, poglavito u dekanatu Offenbach, te je ujedno zahvalio o. Vučemilu za protekle pastoralne godine u misiji Offenbach. Kanonik Forster je u propovijedi istaknuo kako nas u došašću Isus zove da budemo budni i drugima donosimo radost. Potom je pročitao dekret biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana o imenovanju o. Dukića voditeljem HKM Offenbach. Kardinal Lehmann je ujedno o. Dukiću zaželio svako dobro i Božji blagoslov u obavljanju te službe, kako stoji u dekretu, što su vjernici pozdravili pljeskom. Kanonik Forster je istaknuo bliskost kardinala Lehmana s hrvatskom zajednicom u Biskupiji, čemu uvelike doprinose i školske sestre franjevske Bosansko-hrvatske provincije, koje djeluju u Biskupiji u Mainzu. Također je pohvalio svjedočanstvo i životnost vjere Hrvata katolika u Njemačkoj, što jača i vjeru u Crkvi u Biskupiji Mainz. Na kraju je delegat vlč. Komadina u ime hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj zahvalio kanoniku Forsteru za sve dobro koje čini Biskupija Mainz za Hrvate u toj Biskupiji. Ujedno je zaželio uspješan početak o. Dukiću u pastoralnoj službi u HKM Offenbach te je zahvalio na suradnji dosadašnjem voditelju misije o. Vuče-

Svečano misno slavlje predvodio je o. Dukić, a propovijedao je kanonik Forster

milu, koji je službu voditelja misije Offenbach započeo 6. prosinca 2009. U ime župnog vijeća i cijele HKM Offenbach govorila je predsjednica vijeća Anka Svetić koja je uputila riječi zahvale fra Petru Vučemilu želeći mu brzi oporavak, fra Tomislavu je zaželjela dobrodošlicu, obilje Božjeg blagoslova i puno uspjeha na početku službe u toj misiji. Pritom mu je uručila buket cvijeća. Misno slavlje uveličao je misijski zbor pod vodstvom i orgulj-

skom pratnjom pastoralnog referenta Zvonka Orlovića. Za sve je pripremljena zakuska u prostorijama misije gdje su se vjernici družili uz pjesmu i razgovor.

Valja ujedno podsjetiti kako je večer ranije, 29. studenoga, u Kulturnom i sportskom centru „Martinsee“ u Heusenstammu HKM Offenbach organizirala nikolinjsko-božićno slavlje, na kojem se okupio veliki broj vjernika.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

BERLIN

Sjećanje na poseban susret

Dana 31. listopada 1984. –

prije 30 godina, tadašnji mladi – sudionici i pobjednici Biblijske olimpijade u Frankfurtu, iz Hrvatske katoličke misije Berlin, pod vodstvom dušobrižnika fra Duška Džimbe- ga, susreli su u Rimu papu Ivana Pavla II., koji je

ove godine u travnju proglašen svetim. Sudionici toga nezaboravnog susreta su Stipe Krstanović, Marina Pelivan (rođ. Čosić), Mara Šapina (rođ. Gelo), Ivan Baćak, Draženko Pelivan, Marija Kolak (rođ. Ikić), pok. Anita Božinović-Mador, s. Ani-

ca Marija Cvitković, Željka Marić (rođ. Gelo) i Anica Krstanović (rođ. Krstanović). Za mlade i njihovog dušobrižnika bio je to poseban, jedinstven i veličanstven doživljaj, a sjećanja s tog susreta još su uvijek živa.

A. Krstanović

FREIBURG

O. Grbavac predstavnik Prezbitarijalnog vijeća

Godišnja sjednica svih stranih misijskih djelatnika u Nadbiskupiji Freiburg, pod predsjedanjem novoizabranog kanonika dr. Petera Kohla, održana je u srijedu 29. listopada. Na sjednici je za novog predstavnika u Prezbitarijalnom vijeću Nadbiskupije za sljedeće petogodište izabran je fra Dinko Grbavac, OFM, član Hercegovačke franjevačke provincije. Fra Dinko Grbavac je voditelj Hrvatske katoličke misije (HKM) Singen-Villingen. Nadbiskupija Freiburg jedna je od najvećih biskupija u Njemačkoj, u kojoj djeluje 1147 svećenika. Na području Nadbiskupije djeluje 25 jezičnih skupina koje se brinu za vjernike drugih materinjih jezika. Uz talijansku i poljsku jezičnu skupinu, hrvatska je najbrojnija. Nakon reformi posljednjih godina zadržan je status misija, a u Nadbiskupiji djeluju četiri hrvatske misije (Freiburg, Mittelbaden, Singen-Villingen i Mannheim) u kojima pastoralno djeluju sedmorica svećenika i petoro pastoralnih suradnika i suradnica.

Fra Dinko Grbavac rođen je 10. travnja 1973. u Ljubuškom. Osnovnu školu završio u Vitini te klasičnu gim-

naziju u Dubrovniku gdje je i 1991. maturirao. Franjevački habit oblači 15.7.1991. u Tomislavgradu, a svećane zavjete polaže 17.9.1996. u Mostaru. U Zagrebu na Filozofskom fakultetu D. I. afiliranog Gregoriana, završava filozofsko-teološku izobrazbu 1998. godine. U Zagrebu je 19.10.1997. zaređen za đakona, a 27.06.1998. za svećenika – a zare-

ditelj je bio zagrebački nadbiskup Josip Bozanić. Tri godine nakon ređenja provodi kao vjeroučitelj i duhovni pomoćnik u Širokom Brijegu da bi zatim dvije godine djelovao kao dušobrižnik za Hrvate u Zürichu (Švicarska) te zadnjih devet godina kao voditelj HKM Singen (a nakon ujedinjenja 2006. godine sa Villingenom) i misije Villingen. **F.D.G.**

WUPPERTAL

Čovjek u sakramentima kršćanske inicijacije

Snimke: Z. Bosnić i D. Bošnjak

Duhovnu obnovu vodio je provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima iz Zadra fra Andrija Bilokapić

U Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Wuppertal, od 21. do 23. studenoga, održana je trodnevna duhovna obnova, koju je vodio provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima u Zadru fra Andrija Bilokapić uz pomoć voditelja HKM Wuppertal fra Josipa Repeše. Tema duhovne obnove bila je „Čovjek u sakramentima kršćanske ini-

ciacije – Tko smo mi u bogoslužju Crkve?“. Posebno se fra Andrija obraćao mladima i tražio odgovore na sva pitanja koja muče mlade današnjice. „Usvajajte Božji pogled na sebe i pokušajte se tako gledati. Vi niste ono što mislite o sebi kao ni što misle vaši roditelji i prijatelji. Vi ste upravo ono što Bog misli o vama. Bog vas doživljava kao dionike svog

božanskog života“, pojasnio je fra Andrija mladima kako bi sebe trebali doživljavati. U trodnevnom rasporedu duhovne obnove fra Andrija je imao susrete s vjernicima misije, posebno s mladima i roditeljima. Dnevna razmatranja su završavala misnim slavljem i molitvom pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Zvonko Bosnić

MÜNCHEN

Dvadeset godina „Ruku dobrote“

U subotu 18. listopada u dvorani Salesianum u Münchenu proslavljena je 20. obljetnica postojanja dobrotvorne udruge „Ruke dobrote“. Na proslavi se okupilo više stotina hrvatskih iseljenika koji već dva desetljeća potpomažu rad te udruge koje je osnovana kao izraz solidarnosti i pomoći ratom napaćenoj Domo-

bav, svoje vrijeme i materijalne vrijednosti. Neka Gospodin blagoslovi sve one koji prema nama pružaju svoje ruke, kao i sve oni koji odgovaraju na potrebe i zahtjeve tih ruku“, poručio je fra Boris. Dugogodišnji voditelj udruge fra Vuk Buljan se prisjetio početaka djelovanja udruge u vremenima kada se Domovina borila za svo-

o. Buljan, koji je okupljenima predstavio Daria Kordića. Okupljenim posjetiteljima se obratio i Petar Dodig, jedan od osnivača udruge, koji je istaknuo veliko hrvatsko zajedništvo u tim sudbonosnim danima za hrvatski narod.

Na kraju službenog programa nazočnima se obratio i Dario Kordić, koji je za ovu prigodu sa suprugom Venerom stigao iz Domovine. Zahvaljujem udruzi „Ruke dobrote“ koja je potpomogala moju obitelj kao i obitelji drugih haških uznika, Hrvatskoj katoličkoj župi München, udruzi „Herceg Bosna“ i svim strankama koje djeluju ili su djelovale na ovom prostoru. Ujedno je posvjedočio kako je prije 18 dana postao student Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu i kako želi služiti Gospodinu kao đakon. Na kraju je zaželio da hrvatski narod ostane na Kristovom putu, te je pozvao na molitvu da Gospodin podari čelnike koji će se klanjati Bogu, a ne drugim vrijednostima. Nakon službenog programa uslijedio je zabavni program u kojem je nastupio band „Novi ritam“.

Tekst i fotografija: Anđela Drmić

vinu. Među uzvanicima bili su i Dario Kordić, koji je bio nazočan i prije 20 godina na osnivačkoj skupštini udruge, i fra Vuk Buljan, predsjednik udruge koji se nakon dugogodišnjeg boravka među Hrvatima u Bavorskoj protekle godine preselio u Köln, gdje je preuzeo mjesto voditelja Hrvatske katoličke misije Köln. Udrugu je 1994. godine blagoslovio i blagopokojni zagrebački kardinal Franjo Kuharić. Hrvatska katolička župa München na čelu sa voditeljem fra Borisom Čarićem u suradnji s članovima udruge u tom je povodu organizirala bogati kulturno-zabavni program. Tako su u programu, koji je vodio đakon Mate Kutleša, nastupile skupine koje djeluju u okrilju župe, poput ženske vokalne skupine „Lira“, klapa „Croatia“ i folklorne skupine „Fra Andrija Kačić Miošić“. Fra Boris Čarić je na početku izlaganja istaknuo značenje loga udruge na kojem se nalaze sklopljene ruke koje simboliziraju sve potrebite koji se nama obraćaju za pomoć. „Sklopljene ruke nas pozivaju na pomoć nas koji smo u mogućnosti pružiti svoju lju-

ju opstojnost, i kada su brojni hrvatski sinovi nesebično darivali svoje živote za slobodu svoga naroda. Hrvatski iseljenici tada nisu mogli ravnodušno promatrati patnju svog naroda, i zato je nastala ta udruuga kao izraz želje da se ublaži patnja brojnih žrtava Domovinskog rata. I uspjeli smo uz Božju pomoć stvoriti i održati udruugu, koja je u 20 godina postojanja prikupila 500.000 eura za potrebite u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Neki će reći da je to veliki iznos, a neki će reći da je mali obzirom na broj iseljenika u Münchenu i okolici. A ja ću svima koji su na bilo koji način pomogli rad ove udruge reći veliko hvala i svima zaželjeti Božji blagoslov za djela ljubavi i milosrđa. Kroz 20 godina djelovanja udruge pomogli smo 300 osoba, uspjeli smo ublažiti brojne patnje. Puno je onih koji nam se javljaju i traže našu pomoć. Svima nismo mogli pomoći, ali uz vaš nesebični prilog nadam se da ćemo i dalje ublažavati patnje invalida i stradalnika Domovinskog rata, kako u Hrvatskoj, tako i Bosni i Hercegovini, poručio je

Nastavak sa str. 4

noj stvarnosti. Čini mi se da je to slika koja dobro opisuje Europu i njezinu povijest sačinjenu od stalnoga susreta između neba i zemlje“, rekao je Papa i podsjetio da budućnost Europe ovisi o povezi vanju ta dva elementa.

Čovjek je središte

U središtu svega pak mora biti čovjek i u tom je pogledu veliku baštinu ostavilo kršćanstvo koje i danas može dati veliki doprinos i to nije „opasnost za laičnost država i nezavisnost institucija Unije, već obogaćenje. To nam pokazuju ideali koji su je oblikovali od početka kao što su mir, supsidijarnost i uzajamna solidarnost, humanizam usredotočen na poštivanje dostojanstva osobe“, rekao je Papa i istaknuo da Sveta Stolica i Katolička Crkva i dalje ostaju otvorene za razgovor s institucijama Europske Unije, a Europa bi trebala iskoristiti svoje vjerske korijene jer se iz „zaborava Boga rada nasilje a ne ako ga se časti“. **M. K.**

GAGGENAU

Iščekivanje Spasitelja svijeta

U Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Mittelbaden organizirana je duhovna obnova za sve zajednice vjernika HKM Mittelbaden - Baden-Baden, Bretten, Bruchsal, Eppingen, Gaggenau, Karlsruhe, Kehl,

biblijskim tekstovima". U njoj su posvijesćeni i predstavljeni bitni prijelomni sadržaji i izazovi koji su pokretali čežnje čovječanstva za iščekivanjem Spasitelja svijeta. U čežnjama čovječanstva Staroga zavjeta za dolaskom

zahvat. Izazovna su brojna pitanja u ljudima, među zajednicama i narodima, u svijetu. U čemu sve oni danas iščekuju dolazak svoga Spasitelja? Od čega sve On njih treba spašavati? Tko je taj Spasitelj? Oni čeznu za

Okupljeni vjernici na duhovnoj obnovi u crkvi sv. Josipa u Gaggenau

Kirrlach, Offenburg, Pforzheim i Rastatt. Obnova je održana u Gaggenau u Crkvi sv. Josipa 22. studenoga u večernjim satima. Tema obnove bila je „Iščekivanje Spasitelja svijeta prema

Spasitelja svijeta moguće je iščitavati i prepoznavati čežnje ljudi našega trećeg tisućljeća. Oni i danas u mnogočemu priželjkuju i iščekuju Spasiteljev dolazak i njegov spasenjski

odgovorom na svoje izazove. Nosivi sadržaji programa su bili: navještaj i slušanje biblijskih tekstova odnosivih na temu obnove, predavanja, meditacije, razmišljanje, bdijenje, osluškivanje glasa dobrog duha u šutnji, molitva, pjesme, glazba. Budući da je u biblijskim tekstovima znatno prisutan Božji govor o izazovima za iščekivanje dolaska Spasitelja svijeta, okupljeni su predavali jedni drugima Bibliju. Dok su ju predavali, oni su jedni drugima željeli otvoren i radosan prijam Božje riječi, jednom od poruka: primi riječ Božju, primi riječ života vječnoga, primi riječ spasenja primi Božje pismo tebi. Čeznuća ljudi prošlih naraštaja tijekom povijesti prepoznata su kao veoma suvremena, kao naša. U njima su okupljeni u obnovi prepoznavali svoja čeznuća. Oni su zaželjeli da Spasitelj svijeta, Isus, snažno i nezaustavljivo djeluje u njima, u svim ljudima i u svem svijetu u ostvarenju njegova poslanja spasenja, i u našem hodu proslavi njegova rođendana, Božića. Nastupio je veliki broj prenositelja sadržaja programa duhovne obnove. Pjevanje je animirao Dominik Spajić, pastoralni referent u HKM Mittelbaden. Predavač i voditelj programa duhovne obnove bio je dr. don Vinko Kraljević, dušobrižnik u HKM Mittelbaden.

dr. don Vinko Kraljević

IN MEMORIAM

Fra Mato Martić
svećenik, redovnik

U petak 14. studenog u večernjim satima u samostanu sv. Katarine u Kreševu preminuo je fra Mato Martić (1938.–2014.), član Franjevačke provincije Bosne Srebre. Sveća misa zadušnica i sprovodni obredi bili su u samostanskoj i župnoj crkvi u Kreševu u ponedjeljak 17. studenoga.

Fra Mato je rođen 21. studenog 1938. u Novom Šehru od roditelja Marka i Pavice, r. Pejaković. Franjevačku klasičnu gimnaziju je završio u Visokom u razdoblju od 1956. do 1960. Franjevački habit obukao je 14. srpnja 1960. u Kraljevoj Sutjesci. Prve jednostavne redovničke zavjete položio 15. srpnja 1961., također u Kraljevoj Sutjesci. Svećane redovničke zavjete položio je u Sarajevu 2. siječnja 1967. Filozofsko – teološki studij završio na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu u razdoblju od 1961. do 1967. Subdakonat je primio u Sarajevu 18. veljače 1967., za dakona je zaređen 11. travnja 1967., a za svećenika 9. srpnja 1967. Od 1967. do 1987. obnašao je službu dušobrižnika u Njemačkoj. Bio je voditelj HKM Canberra u Australiji od 1987. do 1988. godine. Zatim, vršio je službu voditelja HKM u Krefeldu (Njemačka) od 1988. do 2009., te službu župnika u Aschheimu (Njemačka) od 2009. do 2010. Od 1. veljače 2010. do svoje smrti bio je član samostanskog bratstva u samostanu sv. Katarine u Kreševu. (kta/fia)

Ljubav je naša jedina zadaća

„Mističarka svakidašnjice“ – Prije 50 godina umrla je Madeleine Delbrel.

Madeleine Delbrel (1904.–1964.) nije više nepoznata u Njemačkoj i svijetu. Socijalna radnica – pjesnikinja – mističarka: to su samo tri od mnoštva atributa, koji ju označuju. Za nju se kaže da je „proročica postkoncilskog vremena“ i misionarka kršćanske vjere u sekulariziranom svijetu. Njezine misli, prema pisanju dr. Anette Schleinzer, vrsne poznavateljice života i dosad objavljenih 12 svezaka djela Madeleine Delbrel, mogu se prepoznati u koncilskoj konstituciji „Gaudium et spes“ (1965.), a inspirirala je papu Franju pri pisanju enciklike „Evangelii Gaudium“ (2013).

Život i djelovanje

Madeleine Delbrel rodila se 24. listopada 1904. u južnofrancuskom gradu Mussidanu, kao jedino dijete Lucile i Jules Delbrela. Otac joj je bio željeznički službenik i obitelj se skoro svake godine selila na drugo mjesto, a Madeleine je zato rasla „izvan svake školske discipline“. Pod utjecajem oca i njemu sličnih ateističkih prijatelja gubi vjeru: „S petnaest godina bila sam praktična ateistkinja, a svijet je svaki dan bio apsurdniji.“ Stvari su se počele mijenjati tek u Parizu, gdje se obitelj preselila. Na Sorbonni studira filozofiju, povijest i umjetnost. Upoznaje vršnjake, koji su bili uvjereni kršćani, a s jednim od njih, Jeanom Maydie se zaručuje sa 19 godina. No Jean se odlučuje za redovnički život kod dominikanaca. Nekako u isto vrijeme otac gubi vid, a Madeleine teško oboli. U toj krizi okreće se dvadesetogodišnja Madeleine vjeri. Čita Tomu Akvinskog, Terezu Avilsku, Ivana od Križa, Malu Tereziju, razmišlja i moli. „Onda sam moleći i razmišljajući našla Boga, no dok sam molila, vjerovala sam, da me je Bog našao i da je On živa stvarnost i da ga se može voljeti, kao što se voli osobu.“ To se dogodilo 29. ožujka 1924. Madeleine postaje odlučna kršćanka i to je promijenilo njezin cijeli život. Vjera je usmjerava na konkretno djelovanje. Studira socijalni rad, napušta građansko ozračje i seli se s još dvije istomišljenice u radnički grad Ivry kod Pariza, u proturkveno i komunističko mjesto. U tom socijalnom žarištu osnivaju soci-

jalni centar i izgrađuju zajednički život prema evanđelju, bez pravila, bez zavjeta i bez klauzure. Radi zajedno s bezbožnim marksistima, koji joj daju čak voditi gradski socijalni decernat u vijećnici, kad su pred nacistima morali napustiti grad. Svoja iskustva o so-

Madeleine za radnim stolom 1964. godine

cijalnom pastoralu u Ivryu opisat će u knjizi „Ville marxiste, terre de mission“ („Marksistički grad, misijska zemlja“). Južnofrancuskim temperamentom i šarmom nadišla je granice i gradila mostove. Ništa ljudsko nije joj bilo strano. Voljela je dobro francusko vino, pušila je jake cigarete, rado je plesala, a još više je molila, razgovarala s Bogom posvuda. Iz dana u dan susreće s bijedom siromašnih ljudi u pariškom predgrađu. Zato njezina duhovnost nije sladunjava, već konkretna i djelotvorna, a njezina čudesno susretljivost je karizmatična, a i duhovita. Nakon poraza francuske vojske u rano ljeto 1940. i okupacije Francuske Madeleine Delbrel organizira na pariškom Istočnom kolodvoru evakuaciju izbjeglica, jer je pučanstvo istočne i sjeverne Francuske pobjeglo u paničnom strahu pred njemačkim trupama u Pariz. Godine 1942. piše svoju knjigu „Veillee d'armes“ („U predvečerje“) kao ohrabrenje francuskim socijalnim radnicima, kako podnijeti poraz jednog naroda i zemlje, a ne odustati od obnove života u Francuskoj. Godine 1946. napustila je socijalnu službu, da bi se mogla jače posvetiti svojoj zajednici. Francuska Crkva je u međuvremenu pokušala s pastoralnim radom među proturkvenim radništvom. Školuje u seminaru „Mission de France“ „svećenike-radnike“, a Madeleine Delbrel im drži predavanja. U to je vrijeme postala vodeći crkveni stručnjak

za socijalna pitanja, drži referate, savjetuje, sastavlja izvješća. Piše pjesme, duhovne tekstove – snažne, strastvene, stvarnosti bliske tekstove. Već i samo otvaranje vrata i slične svakodnevne sitnice prikladne su joj kao „odskočne daske za ekstazu“, veli ona. Za nju „mističarku svakodnevice“ sve je bogomdano. Između 1954.–1958. često poboljeva i pati zbog prepirki u svojoj zajednici i radi trzavica oko zabrane eksperimenta svećenika radnika. Vatikan je 1954. zabranio eksperiment svećenika-radnika „zbog političke radikalizacije“ i blizine s marksizmom. Htjeli su se previše izjednačiti s radničkim pokretom. Mons. Veuillot je 1958. u Rimu potvrdio specifični poziv njezine zajednice „Charite de Jesus“ i ona se zbog toga ne želi priključiti nijednom sekularnom institutu. Zajednica broji oko 30 žena i ima jednu filijalu u Abidjanu u Africi. Tamo će putovati 1962. u posjet svojim suradnicama zajednice. Madeleine je pomogla mnogim španjolskim političkim izbjeglicama u pariškoj okolici, no nije joj mirisala ni sovjetska strahovlada. Godine 1960. usprotivila se sudjelovanju na jednom primanju Nikite S. Hruščova u vijećnici Ivrya. Drži mnoge konferencije o temi marksizam i navještanje vjere. Mons. Achille Glorieux, tajnik komisije za apostolat laika, zamolio ju je 1961. da mu napiše za pripremu Koncila nesto o svojim iskustvima o temi laički apostolat. Ona je napisala umjesto toga tekst s temom „Vjera u našem vremenu“. Sve do 1964. napisat će brojne tekstove i sudjelovati na konferencijama o temi ateizma. Madeleine je umrla 13.10.1964. iznenada od moždanog udara. Našle su je suradnice kako sjedi u stolici za pisačim stolom s glavom naslonjenom na svoj tekst pred sobom. Njezina poruka počela se ubrzo širiti. Tekstovi su joj posthumno objavljeni u već skoro 12 svezaka i prevedeni su na 6 jezika. Godine 1996. Rim je službeno priznao proces za njezino proglašenje blaženom, koji je biskup njezine biskupije podnio 1988. Madeleine Delbrel je „službenica Božja“. Otišla je na rubove društva, na periferiju i dijelila je svoj život sa siromasima. Madeleine i papa Franjo su intuicijom svojeg srca „geniji susreta“.

Juraj Planinc

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi prijatelji!

Sprosincom nam je stiglo i predbožićno vrijeme. Nadamo se vašem dobrom raspoloženju, ne samo zbog školskih praznika, nego i zbog predstojećih božićnih blagdana. Provedite ih u miru i u obiteljskom krugu. Želimo svima blagoslovljen Božić te puno zdravlja i radosti u novoj 2015. godini!

Snimka: Image09/2014

Božićna priča

Božićno svjetlo

Na Nebu je vladala svečana tišina. Anđeli su se okupili na veliki sastanak. Na ovakva okupljanja sv. Petar samo saziva uoči velikih blagdana. Upravo je držao svoj Božićni govor i obratio se okupljenim anđelima: „Dragi anđeli, na Badnju večer, kao što je već dvije tisuće godina tradicija, naš dragi Bog želi ljudima na Zemlji poslati svoj blagoslov i svoj dar. Zato smo se kao i svake godine opet ovdje okupili na naš Božićni sastanak. Vrijeme je da se spremite i polako krenete na Zemlju, u sve pravce svijeta.“ I sv. Petar podigne ruku držeći veliki zlatni svjetlucavi kjuč i reče: „Nebeska vrata ću sad svečano otključati, a vi krenite, kao i svake godine, ali nemojte kasniti.“ I tim riječima otključa Nebeska vrata, a oblaci se rastanjiše i oblikovaše nježno naznačen put prema Zemlji. Anđeli su tiho krenuli u svim pravcima. Jedan mali anđeo je stajao po strani i gledao tužno ovaj prizor. O, tako rado bi i on bio Božićni anđeo. Samo je uvijek slušao od velikih anđela o tom doživljaju, ali on je navodno još premalen. „To još može potrajati“, pomisli ogorčeno, „najmanje još 100-200 godina“, i suze mu same kliznuše niz lice. Sveti Petar ugleda tu tužnu sliku i upita ga: „Pa, što ja to vidim? Ti plačeš. Zašto si tako tužan?“ „Ja bih tako rado isto letio na Zemlju da donesem ljudima Božićni dar, ali mi ne dozvoljavaju, rekli su da moram još čekati“, odgovori tiho i sramežljivo anđelčić. Sveti Petar se zamisli: „Pa, znaš ja sam taj, koji je postavio to pravilo. Ali, isto tako mogu to pravilo promijeniti. Kako danas nitko, ama baš nitko, ne smije biti tužan, nego radostan, dozvoljavam ti da smiješ isto poći na Zemlju, ali moraš uvijek pratiti jednog velikog anđela.“

Snimka: K. Spiecker; image07/08-2014

Mali anđeo se razveseli, najradije bi zagrljio i poljubio sv. Petra, ali je samo tiho rekao: „Hvala“. Krenuo je s Gabrielom, njihovim anđeoskim šefom, koji ga blago upozori: „Nemoj zaostajati i budi u mojoj blizini, inače ćeš se izgubiti i nećeš se znati vratiti!“ Ništa radije od toga. Mali anđeo se samo zadivljeno čudio što se događalo oko njega. Zemlja mu se učini veoma šarenom, jer svugdje u gradovima su ulice bile svečano osvijetljene i nakićene malim svjetlima. Prvi put u svom anđeoskom životu je vidio Božićna drvca, koja su isto tako bila bogato okićena i osvijetljena. Kad bi bacio pogled u pokoju kuću, vidio bi isto tako okićena božićna drvca s upaljenim svjetlima. Začudi se, jer je vidio i tamne kuće i kuće, koje nisu imale nikakva osvijetljenja niti ikakve Božićne znakove. Gabriel zamišljajući njegov zbunjen izraz lica nasmiješi se: „Da, čudiš se ovoj svemu. Ljudi su ti malo neobični. Oni ti vole kič. Ali to nema veze, bitno je da ne zaboravljaju. Ima ih puno, koji slave Božić, ali ima i onih, koji ne vjeruju u Isusa, zato je kod njih sve tamno.“ Mali anđeo se zabrinuto zamisli: „Kako je to moguće? Pa, oni žive u tami. Hoćemo li i njima poslati Božićno svjetlo?“, upita tiho. „Ne brini, mi šaljemo svim ljudima na svijetu Božji blagoslov i Isusovo svjetlo, Isus nikoga ne zaboravlja“, odgovori blago Gabriel. A, mali anđeo se nasmiješi i veselo baci mali sjaj svog Božićnog svjetla u obližnju tamnu kuću, koja se u tom trenutku zasvijetli. Radosno krenu dalje svjetlucavim putem prema Nebu. Bilo je vrijeme za povratak. Baci još jedan pogled na osvijetljenu Zemlju i tiho promrmlja: „Neka vas Božje svjetlo uvijek prati i skriva tamu. Čestit Božić svim ljudima na svijetu!“

Meditacija o Luku 1

Pisano je da Marija reče
moja duša veliča Gospodina
i moj duh se raduje u Bogu mome Spasitelju
jer pogleda na poniznost službenice svoje
gledaj odsad će me svi naraštaji zvati blaženom

Danas to ovako kažemo
moja duša vidi zemlju slobode
i moj duh će se osloboditi straha
prazna lica žena ispunit će se životom
i mi ćemo postati ljudima
koje očekuju naraštaji žrtvovani prije nas

Pisano je da Marija reče
jer velika mi djela učini Svesilni
i sveto je ime njegovo
od koljena do koljena dobrota je njegova

Danas to ovako kažemo
velika promjena koja se na nama i po nama događa
događiti će se svima — ili će izostati
dobrota će se ispuniti kada ovisni
ostave promašeni život
i nauče samostalno živjeti

Pisano je da Marija reče
iskaza snagu mišice svoje
rasprši oholice umišljene
silne zbaci s prijestolja a uzvisi neznatne.

Danas to ovako kažemo
mi ćemo razvlastiti naše posjednike
i smijati ćemo se onima koji navodno poznaju žensko biće
vladavini muškaraca nad ženama doći će kraj

Pisano je da Marija reče
gladne napuni dobrima
a bogate otpusti prazne
prihvatiti Izraela, slugu svoga

Danas to ovako kažemo
žene će letjeti na mjesec
i u parlamentima odlučivati
njihove želje za samoopredjeljenjem će se ispuniti
i ovisnosti o vlasti će nestati
njihovi će strahovi postati bespredmetni
a izrabljivanju doći će kraj

Dorothee Sölle

Snimio: A. Polegubac

Gospina slika u dvorištu bazilike
Navještenja u Nazaretu

Priredio: T. G.

INTERVJU

Nastavak sa str. 6

roditelje da ulože svoje najbolje snage u obrazovanje, jer će tako na najbolji mogući način moći predstavljati i zemlju svoga porijekla i vrijednosti koje su ponijeli iz roditeljskog doma i svoje crkvene zajednice. Toj novoj situaciji valja prilagoditi i pastoralne programe koji se nude u našim misijama.

Važnost medijskog umrežavanja

Žz: Novi naraštaji su ljudi novih medija. Razmišlja li se i o medijskom umrežavanju ravnateljstva kao središnice s hrvatskim misijama, župama i zajednicama u svijetu?

Dr. Tomislav Markić: Medijsko umrežavanje na svim razinama zapovijed je našeg vremena. Raduje me kad nađem na dobru mrežnu stranicu neke naše misije, a za svaku je

Dr. Tomislav Markić

pohvalu i mrežna stranica našega Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu. Za sve nas druge, koji još nismo napravili puno u smislu medijskog umrežavanja, ostaje – kako je to lijepo znao reći moj duhovnik u bogosloviji – puno prostora za rast.

Žz: I za kraj, u kojem će pravcu ići zauzimanje Ravnateljstva kod domo-

**vinskih društvenih struktura za dobro
svekolike hrvatske zajednice u svijetu
te zemalja useljenja i domovine?**

Dr. Tomislav Markić: Suradnja s domovinskim društvenim strukturama vezanim uz iseljenišтво jedno je od važnih područja i zadaća Ravnateljstva. Kanim u tom smislu nastaviti putem svojih prethodnika i produbljivati suradnju sa svima kojima je na srcu i duši dobro naših iseljenih sunarodnjaka.

Žz: I za kraj – Vaša poruka za Božić i Novu godinu?

Dr. Tomislav Markić: Blizi se Božić i Nova godina. Stoga svim čitateljima Žive zajednice od srca želim čestit Božić i blagoslovljenu novu 2015. godinu. Neka nam Božja blizina, koju susrećemo u Božiću, bude nadahnuće i pratnja tijekom cijele 2015. godine za našu međusobnu, ljudsku blizinu.

Razgovaraao: Adolf Polegubić

NAGRADNA KRIŽALJKA

Božić

Rješenje poslati najkasnije do 30. siječnja 2015.

TRI KRALJA	Branko Gavella	Osvajači planinskih vrhova	Kućno božanstvo kod Rimljana	"Televizija Slovenija"	Crkveno prokletstvo	Hrv. violončelistica Varga	Arijana Culina	Kirurg, ranarnik	Mariofil Soldo	Fosfor	Posebna odjeća (svećana ...)	Končasta tvorba (švilena ...)	Dizajnerica Asanović	Naravno, sigurno
Jedan od mudraca	>								Iznad, povrh	>				
Vlasnik glavnice; kapitalist									Patke	▼	Sipina	>		
Koji ima snažna prsa (... mladić)							Klupko	>			Jedan od mudraca	▼		
Jedan od mudraca							Ratko Perić	▼						
Goran Ivanišević	▼		Grčki gramatičar iz Tebe	Onaj koji polaže tarac	>							Mirko Alilović	>	
Pozitivne elektrode			▼	Mnijenje	▼		Trenutak prelaženja	>				Obrt (kovčki...)	▼	
Po čitavoj širini														
Glasanje zmija											Oznaka kralja u šahu	Rumunjski terenac	>	
Grčki poluotok											Kationi i anioni	Hvalospjev	▼	Zemljišna mjera
Nogometni vratar Dasjiev											Soba, prostorija		>	
											Poljo-djelac		>	

NAŠE ZAJEDNICE

KELKHEIM

Dodi, Gospodine Isuse!

Maranatha! Dodi, Gospodine Isuse", geslo je ovogodišnje adventske duhovne obnove održane od 28. do 30. studenoga u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus. Voditelj duhovne

žičnog otajstva. Nakon sv. mise bilo je klanjanje pred Presvetim i molile su se molitve za oslobođenje. U predvečerje prve adventske nedjelje fra Ivan je istaknuo da po želji pape Franje započinje Godina posvećenog života.

Duhovnu obnovu je vodio fra Ivan Matić

obnove bio je fra Ivan Matić, koji u Samoboru vodi Kuću susreta Tabor. Duhovnu obnovu je sviranjem i pjevanjem animirao Luka Balvan, katolički skladatelj i kantautor. Prvog dana obnove na početku sve je okupljene pozdravio župnik fra Marinko Vukman i poželio svima obilje Božjeg blagoslova kako bi doživjeli plodove adventske duhovne obnove i u tom ozračju dočekaju sa svojim obiteljima svetkovinu Božića.

U uvodnom nagovoru fra Ivan je govorio o Božjoj ljubavi prema nama i koliko smo dragocjeni Bogu koji nam se darovao kroz utjelovljenje svoga Sina preko kojega nam je objavio svoju ljubav. Kroz temu „Isus, darovatelj života“ ukazao je na vrijeme došašća koje nas priprema za blagdan Božića. Nakon uvodnog nagovora uslijedila je sv. misa. Nakon sv. mise bilo je euharistijsko klanjanje i molitva pred Presvetim Oltarskim Sakramentom za ozdravljenje dubina našeg bića i iscjeljenje nurnih rana koje su nastajale od našega začeca i koje smo dobivali tijekom našega života, a koje jedino može iscjeliti i ozdraviti Isus, koji nam može darovati novi obnovljeni život, kazao je o. Matić.

Drugog dana obnove tema je bila „Isus, Otkupitelj čovjeka“. Protom je posebno bilo riječi o sakramentu pomirenja kao mjestu susreta s Božjim milosrdjem koje nam na najbolji način priprema srca za radosno slavljenje bo-

Okupljeni vjernici u crkvi sv. Katarine u Bad Sodenu

Trećeg dana duhovne obnove fra Ivan Matić predvodio je euharistijska slavlja u Bad Homburgu, Kelkheimu i Bad Sodenu. U propovijedima je potaknuo vjernike na radosnu pripremu velikog blagdana Kristovog rođenja – Božića, istaknuvši da je najvažnije živjeti djelotvornu ljubav na koju nas potiče sam Gospodin Isus. U Kelkheimu na početku sv. mise predstavili su se ovogodišnji prvopričesnici koji su na altar u pratnji roditelja prinijeli adventske svijeće. Trodnevna duhovna obnova završila je fra Ivanovim susretom s članovima franjevačke mladeži (Framom), koja se redovito okuplja u župi pod vodstvom pastoralne suradnice s. Magdalene Višić. U ovogodišnjoj adventskoj duhovnoj obnovi sudjelovalo je više od tisuću vjernika, koji su molitvom i pjesmom započeli radosno iščekivanje Božića.

Nastup zbora i predstavljanje knjige

U Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus nakon sv. mise, 23. 11., koju je u Kelkheimu u crkvi sv. Dionizija predvodio župnik fra Marinko Vukman, predstavljen je novi roman „Grijesi“, književnice i urednice „Fenixa“ Marijane Dokoza. O „Grijesima“ je govorio fra Marinko. Riječ je o istinitoj ispovijesti žene koja je odrasla u jednom malom dalmatinskom mjestu, suočila se s nasilnim ocem, majčinom smrću, u ratu je izgubila ljubav svog života i došla u Njemačku, gdje su je opet sustigli grijesi prošlosti. To je priča u kojoj će se mnogi prepoznati jer ovako nešto događa se često, kazao je fra Marinko. Roman govori o uništenim životima,

borbi, smrti, nikad zaboravljenoj ljubavi, djetetu rođenom u preljubu, probuđenju savjesti i naposljetku o istini kao jedinom mogućem oružju protiv mračnih sjena prošlosti. Roman je u Hrvatskoj već postao bestseller, a fra Marinko je istaknuo kako se nada da će to postati i među hrvatskim iseljenicima. Sv. misu je pjesmom uveličao i mješoviti župski zbor koji broji oko pedesetak članova pod vodstvom s. Magdalene Višić i uz orguljsku pratnju Hrvoja Barnjaka. Zbor je na kraju sv. mise izveo dvije pjesme: „Uzmi kruh“ i „Velik je Gospodin“, s kojima je nedavno nastupio na 17. smotri crkvenih zborova u Bruchsalu. Okupljena zajednica u punoj crkvi sv. Dionizija ih je nagradila dugotrajnim pljeskom i željom da i dalje svojom pjesmom čine misna slavlja ljepšima. (im)

17. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

**BRUCHSAL,
15. 11. 2014.,
ODRŽANA
SMOTRA
ZBOROVA
HRVATSKIH
KATOLIČKIH
MISIJA
I ZAJEDNICA**

Zbor Hrvatske
katoličke misije
Düsseldorf

Zbor Hrvatske
katoličke župe
Frankfurt am Main

Zbor Hrvatske
katoličke zajednice
Bietigheim-
Bissingen

Zbor Hrvatske
katoličke misije
Mainz

Zbor Hrvatske
katoličke župe
Main-Taunus/
Hochtaunus

**17. SMOTRA CRKVENIH
ZBOROVA HRVATSKIH
KATOLIČKIH MISIJA
I ZAJEDNICA U NJEMAČKOJ
BRUCHSAL, 15. 11. 2014.**

Zbor Hrvatske katoličke misije
Wiesbaden

Druženje je nastavljeno uz jelo i pjesmu

Zbor Hrvatske katoličke zajednice
Esslingen

Zbor Hrvatske katoličke
misije Wuppertal

Misno slavlje
predvodio je
i propovijedao
don Ivo Nedić

Zbor Hrvatske katoličke
zajednice Stuttgart-centar

Predstavnici zborova
primili su spomenice